

Gelijkheid maakt het verschil

Verslagboek ACV-congres 23-24 november 2017

inhoud

2	VOORWOORD
3	INTRO
5	GOEDGEKEURDE KRACHTLIJNEN
7	THEMA 1: WERK MAKEN VAN EEN RECHTVAARDIGE EN SOLIDAIRE MAATSCHAPPIJ
13	THEMA 2: GELIJK AAN DE START
21	THEMA 3: GELIJKE DEELNAME VIA ARBEID
27	THEMA 4: GELIJK IN HET (SAMEN)LEVEN
33	ACTUALITEITSRESOLUTIES
39	CONGRESDEELNEMERS STEUNEN GELIJKMAKERS
40	HET GROTE GELIJK
41	FOTOWEDSTRIJD (ON)GELIJKHEID
42	ACTUACAFES EN SOLIDARITEITSWANDELINGEN
44	TOESPRAAK MARC LEEMANS
48	SLOTTOESPRAAK ANN VERMORGEN
50	FOTOSTAND
51	ALS VENTJES TEKENEN JE BEROEP IS

Voorwoord

Gelijkheid maakt het verschil. Een knappe baseline voor het Vlaams ACV-congres 2017. Maar begin er maar aan. Want hoe doe je dat, het verschil maken. Zeker niet op één, twee, drie. Om ongelijkheid te bestrijden en meer gelijkheid te creëren, moet er op vele vlakken strijd gevoerd worden. En er zijn ook ideeën voor nodig. Op het congres zochten en vonden we deze ideeën. Ideeën om werk te maken van een rechtvaardige en solidaire samenleving, onder meer via een andere fiscaliteit. We zochten uit hoe we iedereen gelijk aan de start kunnen krijgen met behulp van kinderopvang, gezinsondersteunende diensten en onderwijs. Er werd gekeken hoe we op de arbeidsmarkt iedereen gelijke toegang tot arbeid geven door werk te maken van bijvoorbeeld activering, duaal leren en tewerkstelling voor kwetsbare mensen. En tot slot bekeken we ook hoe we de sociale bescherming in Vlaanderen in de toekomst moeten uitbouwen met het oog op meer gelijkheid. De goedgekeurde ideeën van het congres vind je terug in de krachtlijnen en actualiteitsresoluties.

De discussies in de secties en de plenaire vergaderingen werden afgewisseld met een boeiend programma. Woordkunstenares Carmien Michels trapte het congres op magistrale wijze op gang met haar *poetry slam*. En fotografe Lieve Blancquaert toonde met een aantal videofragmenten aan wat ongelijkheid voor haar betekent. Een videoverslag bracht in beeld waar het Vlaams ACV de laatste 4 jaar allemaal mee bezig is geweest. Op de tweede congresdag kregen de deelnemers de kans om boeiende actuacafés te volgen. Of een van de solidariteitswandelingen te doen. Ook kregen de dienstverleners van het ACV ruim en verdiend aandacht. En Welzijnszorg, Chez Nous en het Klein Verhaal, drie organisaties die dagelijks strijden voor meer gelijkheid, mochten hun verhaal doen. Want op dit gelijkheidscongres kozen we er voor om hen financieel te steunen in plaats van elke congresganger een aandenken te geven. Tot slot riepen zowel Marc Leemans en Ann Vermorgen op om als vakbond en als syndicalisten te blijven gaan voor een ander beleid.

In dit verslagboek blikken we op dit alles terug. Het is – hopen we – ook een fijn aandenken voor alle congresgangers en voor al diegenen die achter de schermen dit congres hebben helpen waarmaken. Aan het congres gingen een lange voorbereiding en verschillende besprekingsrondes vooraf. Een welgemeende dank aan iedereen die betrokken was bij en meegewerkt heeft aan het welslagen van dit congres. Maar dit congres is geen eindpunt, wel een begin. Het komt er nu op aan om de krachtlijnen en actualiteitsresoluties waar te maken. Ze vormen de leidraad voor het optreden van het Vlaams ACV de komende vier jaar. En ze zullen gebruikt worden om de standpunten te bepalen van het Vlaams ACV naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen in 2019. Want een ander beleid is mogelijk en nodig!

colofon

Redactie Vakbeweging: Postbus 10 - 1031 Brussel

Tel. 02/246.34.81

E-mail: pers@acv-csc.be

Website: www.acv-online.be

Fotografie: Jan Agten - Wolf&Wolf

Vormgeving: Gevaert Graphics

Druk: Corelio Printing

Verantw. uitgever: Dominique Leyon

Ann Vermorgen
Nationaal secretaris ACV

Justin Daerden
Voorzitter Vlaams ACV

Johan Vervoort
Ondervoorzitter Vlaams ACV

Intro

Eli Goffa

Eli Goffa beet op donderdag de spits af met hun rootsmuziek met een twist. Daarna opende Ann Vermorgen het congres met een ingetogen herdenkingsmoment voor Sara Van Passel, de ACV-collega van het ACV-dienstencentrum van Diest die op 21 augustus 2017 slachtoffer werd van een daad van zinloos en bruto geweld.

Sara Van Passel

Ann Vermorgen

Carmien Michels pakt congres in met poetry slam

Carmien Michels verraste het congres met haar geëngageerde poetry slam. Poetry slam is een combinatie van poëzie en performance. In maximum drie minuten moet de dichter-performer het publiek en een jury inpakken. "Poetry slam is een genre dat, zoals rapteksten, het artistieke vaak met een sociale boodschap combineert. Mijn slamteksten gaan over wat me aangrijpt, de situatie van vluchtelingen bijvoorbeeld. Ik wil bewustmaken en in vraag stellen, maar bovenal verbinden en empathie mogelijk maken."

“

*"Kleine garnalen zoals wij kunnen graaien,
maar meestal worden we gepeld."*

Carmien Michels

Jean Bosco Safari kreeg het congres op de hand met zijn grappige muzikale intermezzo's

Goedgekeurde krachtlijnen

De deelnemers werden verwelkomd in de erehal.

De ravissante presentatoren van dit Vlaams ACV-congres waren Jolien Pollet en Tom Van Looy.

Er waren 489 deelnemers. 200 vrouwen en 289 mannen. 160 ACV-personeelsleden en 329 militanten.

Thema 1:

*Werk maken van een rechtvaardige
en solidaire maatschappij*

Na elk thema volgt een verklarende woordenlijst. De moeilijke woorden worden gemarkeerd met een ●.

Krachtlijn 1: Ongelijkheid is slecht voor de samenleving

Ongelijkheid is onrechtvaardig, onethisch, slecht voor de economie en niet duurzaam. Een te grote inkomensongelijkheid leidt tot ongelijkheid in kansen en dat is onrechtvaardig. De toplonen en bonussen van sommige managers zijn ethisch onverdedigbaar. Ze staan niet in verhouding tot hun prestaties en tot de lonen van hun medewerkers. Bonussen worden ook uitgekeerd als beloning voor het doorvoeren van harde herstructureringen. Ze staan in fel contrast met de loonmatiging voor de werknemers o.a. door de indexsprong. Buitensporige inkomens zijn ronduit onethisch.

Toenemende ongelijkheid is slecht voor de economie: de groeiende groep lage inkomens heeft te weinig koopkracht en de (aller)rijksten investeren in speculatieve beleggingen of parkeren hun geld in het buitenland. Grote inkomensongelijkheid is slecht voor de volksgezondheid, is een bedreiging voor de democratie en vermindert het draagvlak om maatschappelijke uitdagingen, zoals de klimaatverandering, doelmatig aan te pakken.

Het afwijzen van ongelijkheid heeft niets te maken met afgunst; verschillen in lonen en vermogens moeten te rechtvaardigen zijn. Het Vlaams ACV streeft naar een rechtvaardige loonspanning in de ondernemingen. Het Vlaams ACV blijft alle werknemers sensibiliseren en organiseren om grote ongelijkheid te bestrijden.

Krachtlijn 2: Ongelijkheid indammen

Vlaanderen en België scoren relatief goed inzake de verdeling van inkomens uit arbeid. Dit heeft alles te maken met:

- de sterke vakbonden;
- de ruime dekking van algemeenverbindendverklarde cao's;
- ons goed werkend systeem van sociale zekerheid, en
- de rol van de overheid als organisator (samen met het middenveld en non-profit initiatieven) en als regulator van

belangrijke maatschappelijke diensten.

Het Vlaams ACV eist dat deze cruciale gelijkmakers worden behouden en zelfs worden versterkt, want dit model staat steeds meer onder druk. De vakbonden liggen voortdurend onder vuur, de roep naar de privatisering van belangrijke maatschappelijke diensten ❶ klinkt steeds luider en de sociale zekerheid wordt afgebouwd.

Bij de verdeling van de vermogens loopt het fout in Vlaanderen. Daar werkt het beleid amper of niet herverdelend. Het Vlaams ACV eist dan ook dat de Vlaamse Regering werk maakt van een hervorming van het Vlaamse fiscale beleid en pleit dat de Vlaamse regering druk uitoefent voor het oprichten van een nationaal vermogenskadaster Vlaanderen moet meer herverdelen. Dat kan door belastingen te verschuiven van arbeid naar vermogens, extra inkomensversterkende maatregelen te nemen en meer te investeren in collectieve diensten en voorzieningen. De opbrengsten van een vermogensbelasting moeten verder gebruikt worden om de afbouw van de sociale bescherming te stoppen en in te zetten op een betere bescherming van zwakkere groepen.

Een Vlaamse belastingverschuiving moet de productieve en toegevoegde waarde (arbeid, duurzame investeringen, ...) minder belasten en gekregen waarde (meerwaarde uit aande-

len en vastgoed, erfenissen, schenkingen, ...) en verspilling en vervuiling (energie- en waterverbruik, CO₂-uitstoot, ...) meer en progressief belasten ❷. Deze verschuiving moet rechtvaardig worden georganiseerd en mag zeker niet leiden tot meer ongelijkheid.

Het Vlaams ACV pleit voor een progressieve invulling van de opcentiemen ❸. Dit betekent dat we de opcentiemen in de laagste belastingstijven verlagen en zo de laagste inkomens versterken.

Vermogens meer aanspreken moet door een bredere belastingbasis ❹ in de vermogens- en vastgoedfiscaliteit, door een verdere verstrenging van Vlaamse belastingverminderingen en door ontwijking tegen te gaan.

Krachtlijn 3: Alternatieven voor neoliberale recepten

Het Vlaams ACV pleit voor een duurzame, sociaal en ecologisch gecorrigeerde en gereguleerde economie die het algemeen belang vooropstelt. Daarom verzet het Vlaams ACV zich tegen de neoliberale ❺ economische recepten die zoveel mogelijk overheidstaken willen privatiseren, blind besparen in publieke diensten, voorrang geven aan de vrije markt, regels afbouwen en besparen op de overheidsuitgaven en de sociale bescherming. Het Vlaams ACV wil meer aandacht

De eerste krachtlijn zegt nadrukkelijk dat ongelijkheid slecht is voor de samenleving en geeft de aanzet om ongelijkheid te bestrijden.

voor alternatieve vormen van economische organisatie en beleid. Het coöperatief model moet meer worden gestimuleerd.

Er is geen sociale vooruitgang mogelijk zonder de garantie dat essentiële goederen en diensten zoals water, elektriciteit, gas en communicatie (post, telefonie, internet), zorg en openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk en betaalbaar zijn. Het Vlaams ACV eist daarom een sterkere publieke en democratische controle en een transparant publiek beheer van deze sleutelsectoren. Een sterke en efficiënte openbare dienstverlening werkt herverdelend en moet kwalitatief, betaalbaar, duurzaam en voor iedereen toegankelijk zijn.

Het Vlaams ACV zal blijven wijzen op de perverse effecten van het neoliberale beleid via sensibilisering en informatieverstrekking naar onze achterban en het grote publiek, en in het bijzonder naar de kwetsbare bevolkingsgroepen die er het ergste slachtoffer van zijn.

Krachtlijn 4: Globalisering: kansen grijpen, bedreigingen aanpakken

De globalisering van de economie zorgt voor vele kansen, maar brengt ook, indien onvoldoende gereguleerd, ernstige bedreigingen met zich mee, zowel bij ons als in de rest van de wereld. Werknemers worden tegen elkaar uitgespeeld in een globale concurrentielogica. Multinationals zetten druk op regeringen. Een vrije markt die niet sociaal en ecologisch gecorrigeerd en gereguleerd wordt, creëert een gevaarlijke neerwaartse spiraal.

Het is de verantwoordelijkheid van overheden (zowel lokaal, regionaal, nationaal als internationaal) om de uitwassen van de globalisering aan te pakken. Cruciale maatregelen zijn het tegengaan van sociale en fiscale dumping ⁶, het zorgen voor een goede sociale bescherming en waardig werk voor iedereen, het voorzien van een rechtvaardig en duurzaam handelssysteem, enz. en het uitbouwen van een sterke controle hierop. Vlaanderen kan hier het voorbeeld geven, o.a. door overheden te verplichten sociale en ecologische elementen op te nemen in hun

openbare aanbestedingen en Europees druk te zetten om deze op te nemen in internationale handels- en investeringsakkoorden.

Krachtlijn 5: Participatie, inspraak en overleg zorgen voor gelijkheid

Participatie, inspraak en overleg zijn cruciale elementen om iedereen de kans te geven om op gelijke wijze deel te nemen aan de samenleving. Het versterkt ook de democratische controle van het beleid. Het Vlaams ACV eist het herstel en de versterking van de inspraak van en het overleg met de sociale partners en het georganiseerde middenveld. Het moet gaan om inspraak en overleg met impact, geen betrokkenheid 'pro forma' nadat alle beslissingen al genomen zijn. Democratie is meer dan enkel stemmen, democratie is een werkwoord.

Het Vlaams ACV onderlijnt het cruciale belang van inspraak en sociaal overleg binnen ondernemingen en sectoren en op het interprofessionele niveau (zowel nationaal, regionaal als lokaal) in de strijd voor meer gelijkheid en gelijke kansen.

Het Vlaams ACV is ook voorstander van meer burgerinspraak en -overleg bij de totstandkoming van het beleid. Burgerbewegingen hebben meermaals bewezen dat ze een verrijking kunnen zijn in het democratische

debat. Referenda kunnen een zinvolle aanvulling zijn op verkiezingen, op voorwaarde dat ze doordacht zijn opgesteld. We mogen echter niet blind zijn voor de tekortkomingen van bepaalde participatie-initiatieven, zoals referenda en burgerpanels ⁷. Inspraak op individuele basis heeft niet de nodige representativiteit om te zorgen voor een breed draagvlak. Burgerinspraak en -overleg kunnen de inspraak van en het overleg met de sociale partners en het georganiseerde middenveld nooit vervangen.

Vakbonden, mutualiteiten, vrouwenorganisaties, jongerenorganisaties, socioculturele organisaties, milieuverenigingen, de Noord-Zuidbeweging, enz. geven een stem aan verschillende groepen in onze samenleving. Het middenveld zorgt voor betrokkenheid van verschillende groepen, meningen en belangen in het beleid. Op die manier zorgt het middenveld mee voor een evenwicht in de machtsrelaties, wat bijdraagt aan meer gelijkheid in de samenleving.

Meer burgerparticipatie via het betrekken van het middenveld en de inzet van vrijwilligers bij de uitvoering van het beleid, mag geen excuus zijn voor de overheid om zich terug te trekken uit belangrijke maatschappelijke taken zoals zorg, veiligheid, werk, enz. Vaak gaat het hier immers om verdoken kostenbesparingen waarbij iedereen dreigt te verliezen en de ongelijkheid in de samenleving zal toenemen.

De bespreking van thema 1 werd in goede banen geleid door sectievoorzitter Mathieu Verjans en de verslaggevers Lieve De Preter en Ilse Dielen.

Aan het congres gingen een lange voorbereiding en verschillende besprekingsrondes vooraf. Op het congres werden de knopen doorgehakt.

Het Vlaams ACV werkt ook aan zijn interne democratie. Een goede raadpleging van militanten en leden is essentieel om draagvlak te creëren voor onze standpunten. Het Vlaams ACV engageert zich om representativiteit na te streven in zijn instanties en bij het bepalen van standpunten, met aandacht voor het respecteren van de gender-, diversiteits- en leeftijdsevenwichten. Dit helpt in de strijd voor meer gelijkheid en gelijke kansen.

Krachtlijn 6: **Armoedeproblematiek eindelijk fors aanpakken**

Vlaanderen kampt met een stijgend armoedeprobleem:

- Meer dan 1 op de 10 Vlamingen leeft met een armoederisico.
- Het aantal kinderen in armoede neemt de laatste jaren zelfs toe.
- Armoede wordt nog te vaak van de ene op de andere generatie doorgegeven ⁸.
- Werk hebben volstaat niet altijd om uit

armoede te geraken (werkende armen).

- Het aantal dak- en thuislozen is een groeiend probleem.

Deze problemen moeten prioritair worden aangepakt. Armoede zou niet mogen bestaan in onze welvaartsstaat.

Het Vlaams ACV eist dat de Vlaamse Regering zich houdt aan de afspraken inzake armoedebestrijding uit het Pact 2020. We blijven ijveren om alle inkomens en uitkeringen op te trekken tot minstens de Europese armoedenorm. Het ACV veroordeelt het politieke discours van “eigen schuld, dikke bult” en “armoede is relatief”. Beleidsmakers moeten de realiteit van mensen in armoede veel beter leren kennen en erkennen. Daarom moeten mensen in armoede veel meer betrokken worden bij het beleid. De overheid moet beter samenwerken met organisaties die de nodige expertise bezitten. Deze organisaties moeten kunnen rekenen op een stabiele financiering van hun activiteiten. Het uitbesteden aan commerciële actoren van

de begeleiding van mensen in armoede en daklozenopvang zal het Vlaams ACV blijven bestrijden.

Ook het ACV moet mensen in armoede sterker betrekken bij zijn interne organisatie en werking, zowel in de dienstverlening, de professionele als de interprofessionele werking. Het ACV moet in deze problematiek ondersteuning bieden aan militanten en leden die hierom vragen. Een eerste stap in het betrekken van mensen in armoede is ervoor zorgen dat deze mensen ook lid van ons kunnen blijven.

Krachtlijn 7: **Woonzekerheid en -kwaliteit garanderen**

De Vlaamse overheid heeft zich ertoe verbonden om het recht op betaalbaar en kwaliteitsvol wonen voor iedereen te realiseren. Om deze belofte ook op het terrein waar te maken moet Vlaanderen zijn (fiscale) beleidsinstrumenten veel beter inpassen in de doelstellingen van dit woonbeleid. Het woonbeleid moet tegelijk het verwerven van een eerste woning stimuleren, en de huurmarkt ondersteunen.

Het Vlaams ACV wil:

- het aankopen en/of renoveren van een eerste woning minder belasten;
- ecologisch en duurzaam wonen verder stimuleren en ondersteunen;
- het bezit van meerdere (dure) woningen en de meerwaarde bij verkoop van vastgoed meer en progressief belasten;
- een nieuw systeem voor vastgoedwaardering in plaats van het kadastraal inkomen. Dit systeem moet worden gebuikt als een sociaal rechtvaardige belastingbasis voor heffingen (onroerende voorheffing), belastingen (huur) en gunstmaatregelen (klein beschrijf). Het huidige kadastraal inkomen is voorbijgestreefd;
- een hervorming van de Vlaamse woonbonus zodat deze vooral inzet op het ondersteunen van groepen waarvoor het verwerven van een woning moeilijk is;
- meer stimulerende maatregelen voor de ondersteuning van de huurmarkt en huurders. In de eerste plaats door meer te investeren in sociale woningen, maar ook door in te zetten op een kwalitatief

aanbod in de private (sociale) huurmarkt, en de huur (inclusief huurwaarborg) te laten afhangen van het inkomen. De kwaliteit van de sociale woningen moet worden verbeterd en gemeenten die niet voldoen aan de quota voor sociale woningen moeten strenger worden opgevolgd en gesanctioneerd;

- een efficiënter beleid om leegstand aan te pakken.

Hervormingen in de vastgoedfiscaliteit dienen omzichtig te gebeuren in het kader van een sociale langetermijnvisie.

Krachtlijn 8: Erven en schenken rechtvaardiger organiseren

Het erfenis- en schenkingsrecht heeft een grote impact op de instandhouding van ongelijkheid in de samenleving. Bevoorrechte groepen kunnen op die manier hun rijkdom behouden over de generaties heen. Het Vlaams ACV vraagt daarom om de Vlaamse schenkingsrechten- en erfbelasting progressiever te maken. Dit kan in de eerste plaats door onrechtvaardigheden weg te werken bij de huidige regelingen, door hogere tarieven te hanteren bij de schenking en vererving van bedrijven, grote vermogens en onroerende goederen. De achterpoortjes moeten worden gesloten waardoor men niet meer aan de erfbelasting kan ontsnappen. Hierbij moet ervoor worden gezorgd dat de grote vermogens meer bijdragen, de middenklasse gespaard wordt en de armste groepen erop vooruitgaan.

De inkomsten uit de meer progressief gemaakte schenkingsrechten en erfbelasting en uit de bestrijding van de ontwijkingsmechanismen, moeten bij voorrang besteed worden om ongelijkheden weg te werken en om een duurzame start te bieden aan alle jongeren en in hen te investeren.

Krachtlijn 9: Iedereen gelijke kansen: maak van superdiversiteit een troef

Door de globalisering neemt de diversiteit in de samenleving zeer sterk toe. Grote groe-

pen personen met een migratieachtergrond bevinden zich in kwetsbare posities. Dit zorgt voor belangrijke uitdagingen op het vlak van samenleven, op de arbeidsmarkt, in het onderwijs, binnen de gezondheidszorg, op de woonmarkt, enz. Deze domeinen zijn cruciaal om er voor te zorgen dat iedereen goede kansen krijgt.

Er moet streng worden opgetreden tegen discriminatie. Ook het Vlaams ACV moet extra inspanningen doen om deze groepen te bereiken, o.a. via (sociaal) overleg op ondernemings- en op interprofessioneel (regionaal, zonaal en lokaal) niveau en via de ACV-Samenwerkers 9.

We verzetten ons tegen het populistische 10 discours, het racisme en de xenofobie 11 waarbij personen met een migratieachtergrond, vluchtelingen en asielzoekers wordt verweten enkel te profiteren van het systeem en niets bij te dragen. Dit vergroot de dualisering en de polarisering terwijl de aandacht moet gaan naar het aanpakken van de ongelijkheid. Het Vlaams ACV blijft de werknemers hierrond sensibiliseren en organiseren om zo een actieve en positieve tegenbeweging te vormen waarbij we vooroordelen willen wegwerken en misleidende informatie aan de kaak willen stellen.

Krachtlijn 10: Geen sociale vooruitgang zonder milieubescherming

Zorgen voor duurzaamheid betekent dat de sociale uitdagingen samen met de milieuitdagingen (onder meer de klimaatverandering) worden aangepakt. Sociale vooruitgang is onmogelijk zonder de bescherming van het milieu en de natuurlijke rijkdommen. In een ongelijke samenleving is het draagvlak voor een goed klimaat- en duurzaamheidsbeleid lager omdat vele burgers maar bereid zijn om een inspanning te leveren wanneer iedereen een eerlijke bijdrage levert. De Vlaamse Regering moet stoppen met het verhogen van de factuur voor water, elektriciteit en gas op een manier die kleine verbruikers en armere gezinnen het meest treft. Het Vlaams ACV eist de invoering van een progressieve tarifiering van water, gas en elektriciteit. De bestaande reglementering ten voordele van

kwetsbare groepen (bijv. sociale tarieven en minimumlevering) moet worden versterkt in plaats van afgebouwd. De overheid moet ook meer inzetten op energie-efficiënte aanpassings- en verbouwingsinitiatieven. Dit door een aanbod van uitvoerbare energie-efficiëntie maatregelen te creëren, hierover duidelijk te communiceren en dit aanbod te promoten. Een sociaal en ecologisch energiebeleid mag niet langer exclusief gefinancierd worden via toeslagen op de elektriciteitsfactuur. Via een bijdrage op alle energieverbruik moet de last beter worden gespreid. Alle energieverbruikers (gezinnen, kmo's en grote bedrijven) moeten bijdragen naar vermogen (dus met sociale correcties) en worden gestimuleerd om meer energie-efficiënt te worden. De overheid moet ook veel strenger toezien op het onder controle houden van alle kosten, zowel voor hernieuwbare als voor andere energiebronnen. De uitbouw van een duurzaam energiesysteem zal veel investeringen vergen. Het is essentieel dat de financiering ervan sociaal rechtvaardig is. Een zorgvuldig geplande en begeleide omschakeling mag geen slachtoffers maken, maar moet juist meer en betere banen en een nieuwe toekomst creëren in de diensten en de industrie.

Verklarende woordenlijst thema 1

1 Maatschappelijke diensten

Diensten die worden verstrekt door de overheid zoals de bescherming van onze veiligheid (via leger en politie) en openbare infrastructuur (bijv. wegen) of waar de overheid de dienstverlening mee organiseert en/of controleert (bijv. gezondheidsvoorziening of onderwijs).

2 Progressieve belasting

Dit is een belasting waarbij het belastingtarief hoger wordt naarmate het inkomen stijgt. Ook andere belastingen kunnen progressief zijn, bijv. een energieheffing waarbij het tarief toeneemt bij een hoger verbruik. Bij een vlaktaks wordt ieder inkomen met hetzelfde percentage belast en bij degressieve belastingen wordt het gemiddelde tarief lager naarmate het inkomen stijgt.

3 Opcentiem

Een opcentiem is in het algemeen een toeslag van één procent op een bepaald belastingtarief. De gemeenten en het gewest mogen opcentiemen heffen op de personenbelasting. Dat bedrag wordt dan door de (federale) belastingdienst aan de stad of het gewest doorgestort.

4 Belastingbasis

Wat er belast wordt, bijv. inkomen, vermogen, energieverbruik.

5 Neoliberalisme

In het neoliberalisme staan de volgende principes centraal: (1) groei is de voornaamste doelstelling van economisch beleid; (2) vrijhandel wordt gezien als voordelig voor alle landen; (3) de publieke sector wordt beschouwd als fundamenteel inefficiënt en moet worden teruggedrongen; (4) de verdeling van goederen en diensten vindt zo veel mogelijk plaats via de markt. De uitvoering van deze ideeën wordt gekenmerkt door privatisering van overheidsdiensten, bezuinigingen op sociale voorzieningen en deregulering van de financiële en andere sectoren.

6 Sociale dumping

Frauduleuze praktijken van sommige (buitenlandse) bedrijven die inbreuk plegen op de wetgeving betreffende de detachering van werknemers en die op internationaal niveau zogenoemde sociale dumpingpraktijken toepassen door hun sociale bijdragen niet of slechts gedeeltelijk te betalen.

7 Burgerpanel

Een burgerpanel bestaat uit een groep burgers die haar mening geeft over beleidsvraagstukken of andere maatschappelijke thema's. Het panel kan door de burgers zelf worden georganiseerd, maar ook door de beleidsmakers.

8 Generatiearmoede

Dit duidt op een vicieuze cirkel waarbij armoede wordt doorgegeven van generatie op generatie. Het gaat om mensen die doorheen de geschiedenis geen aansluiting konden krijgen met de welvaartsmaatschappij. Ze zitten als het ware in een kringloop van armoede en slagen er niet in te ontsnappen aan de uitsluiting.

9 ACV-Samenwerker

Nieuwe naam voor de ACV-diversiteitsconsulent. Militanten of vakbondssecretarissen kunnen de ACV-Samenwerkers contacteren als ze een drempel ervaren rond bijvoorbeeld vooroordelen – werksfeer – tewerkstelling van oudere werknemers – werkbaarheid – arbeidsorganisatie – discriminatie – re-integratie – onthaal – taalbeleid – communicatie. De ACV-Samenwerkers staan klaar om samen met de secretaris en de militantenkern te zoeken naar een oplossing voor een probleem of een uitdaging en samen een voorstel te formuleren naar de werkgever.

10 Populisme

Oppervlakkige (enigszins) demagogische betoogtrant, een manier van communiceren waarin eenvoudig taalgebruik en gerichtheid op het volk centraal staan. Het is een stijl van politiek bedrijven waarbij de suggestie wordt gewekt dat maatschappelijke problemen heel eenvoudig kunnen worden opgelost.

11 Xenofobie

Vreemdelingenhaat

Het congres stemde een krachtlijn dat de armoedeproblematiek eindelijk fors moet worden aangepakt. Het ACV veroordeelt het politieke discours van "eigen schuld, dikke bult" en "armoede is relatief".

Thema 2:

Gelijk aan de start

Krachtlijn 11: Ongelijkheid bij de wortel aanpakken

Kinderen komen niet gelijk aan de start. Steeds meer kinderen groeien in kansarme gezinnen op. Het onderwijs staat voor de uitdaging om de ongelijkheden waarmee kinderen de school binnentreden te compenseren en alle kinderen telkens opnieuw in eenzelfde beginsituatie te plaatsen. Anders vertalen hun ongelijke startposities zich nadien in schoolse achterstand, vroegtijdig schoolverlaten en niet altijd meetbare andere effecten. En armoede houdt deze sociale ongelijkheid in stand.

Het Vlaams ACV wil drempels wegnemen die de algemene ontwikkeling en vorming van kinderen die opgroeien in armoede, belemmeren. Dit met het oog op meer sociale gelijkheid. Gezinsondersteuning, kinderopvang en onderwijs hebben hier een belangrijke rol te spelen naast andere structurele herverdelingsmaatregelen die deel uitmaken van een sociaaleconomisch beleid. Enkel zo pakken we ongelijkheid bij de wortel aan.

Het Vlaams ACV zet in op:

- meer gelijke kansen: Elk kind heeft recht op kwaliteitsvolle basisvoorzieningen ¹² (niet-schoolse en voorschoolse gezinsondersteuning, kinderopvang) en kwaliteitsvol onderwijs. Participatie aan deze basisvoorzieningen en aan onderwijs bepaalt immers in grote mate de ontwikkelingskansen van kinderen. De overheid moet de realisatie van deze rechten waarborgen, bijvoorbeeld via kinderopvang of een maximumfactuur in alle niveaus van het onderwijs. Discriminatie moet worden gebannen. Internationale verdragen over de rechten van het kind en personen met een beperking zijn hierin onze leidraad;
- meer ondersteuning: Door de ongelijke startpositie van kinderen volstaat een gelijke behandeling niet. Het Vlaams ACV wil extra flankerende maatregelen en middelen voor kinderen die opgroeien in kansarmoede, die naar draagkracht verdeeld worden;
- meer gelijke uitkomsten: Ongelijke uitkomsten ¹³ (zoals bijvoorbeeld het hoge aandeel vroegtijdige schoolverlaters

kunnen niet langer worden getolereerd. De overheid moet zorgen voor meer uitkomstengelijkheid. Dat kan onder meer met maatregelen zoals eindtermen voor basisvorming, de leerplicht en een kwalificatierecht.

Het Vlaams ACV is ervan overtuigd dat investeren in de algemene ontwikkeling van kinderen in de jongste levensjaren opbrengt: kinderen ontwikkelen zich beter, staan sterker in hun schoenen, studeren beter en maken meer kans op een job. Een goede start zorgt voor meer kansen op latere leeftijd.

Krachtlijn 12: Kwaliteitsvolle gezinsondersteuning

Het Vlaams ACV pleit voor een intensieve opvolging en ondersteuning van kinderen tot 6 jaar en hun gezinnen. Dit via het uitwerken van flankerende voor- en voerschoolse trajecten ¹⁴ waarin kinderen en hun (toekomstige) omgeving centraal staan. Binnen deze trajecten moet er oog zijn voor preventie en sensibilisering, deskundige diagnosestelling en detectie van noden (lichamelijke en geestelijke ontwikkeling, ouderschap, gezondheid en psychologisch welzijn,...), zodat deze trajecten daarop kunnen inspelen of differentiëren. Deze trajecten bieden ook mogelijkheden voor een vlotte toeleiding

naar (gespecialiseerde) voorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders.

Ook al is de kwaliteit van de zorg vandaag al groot, het aanbod is sterk versnipperd over verschillende organisaties en diensten. Hoewel deze diensten van cruciaal belang kunnen zijn voor de ontwikkeling van jonge kinderen, zijn ze hierdoor vaak moeilijk vindbaar en minder bereikbaar. Het Vlaams ACV vraagt dan ook dat de Vlaamse Regering lokale geïntegreerde buurtinitiatieven verder stimuleert en toegankelijk maakt. De overheid moet faciliteren en de voorwaarden creëren waaronder alle ondersteunende diensten onder één dak verzameld kunnen worden, zoals vaak het geval is in de bestaande Huizen van het Kind ¹⁵.

Het samengaan van verschillende diensten onder één dak verbetert de kwaliteit, de samenwerking en de kans om een specifiek aanbod te creëren op maat van het kind en het gezin. Daarnaast dient ook de capaciteit van deze diensten te worden verhoogd, zodat voor elke hulpvraag tijdig een aanbod kan voorzien worden. Zo kan de betrokkenheid van ouders en andere gezinsleden worden verhoogd en kunnen de diensten zo worden georganiseerd dat ze zelf naar de gezinnen gaan die mogelijk een hulpaanbod nodig hebben.

Interventie van COV-voorzitter Marianne Coopman. De onderwijscentrales hadden een sterke inbreng in de bespreking van thema 2 'Gelijk aan de start'.

Krachtlijn 13: Kinderopvang en kleuteronderwijs als cruciale gelijkmaker

Gezien het belang van de eerste levensjaren voor de verdere ontwikkeling van het kind willen we dat alle kinderen participeren aan en kunnen genieten van een kwalitatief aanbod van basisvoorzieningen zoals kinderopvang en kleuteronderwijs. Het Vlaams ACV pleit daarom voor:

- **een recht op betaalbare kinderopvang naar draagkracht** die binnen maximaal 2 maanden beschikbaar moet zijn. Het Vlaams ACV eist dat de Vlaamse overheid het decreet kinderopvang voor baby's en peuters volledig uitvoert, een budgettair groeipad voorziet en tegen 2020 elke behoefte aan kinderopvang voor baby's en peuters invult;
 - **maximale participatie aan het kleuteronderwijs:** Het Vlaams ACV wil dat de overheid alle middelen inzet om het plan kleuteronderwijs uit te voeren, te evalueren en bij te sturen indien nodig. In het bijzonder vraagt het ACV om meer uren kinderverzorging te voorzien en de werkmiddelen voor het kleuteronderwijs gelijk te schakelen en mee te laten evolueren met deze van het lager onderwijs. Zo kunnen we de deelname aan het kleuteronderwijs verder maximaliseren;
 - **meer toegankelijke en flexibele kinderopvang maar geen vrijgeleide naar de 24-uurseconomie:** Er is nood aan meer flexibele, wijkgerichte opvang die afgestemd is op atypische werk-, opleidings- en sollicitatie-uren (bijvoorbeeld op vroege of late uren). Er moeten na sociaal overleg bijkomende middelen worden ingezet om een aanbod te creëren. De kwaliteit van de arbeid in de opvang en het belang van het kind moeten daarbij strikt bewaakt worden. Ook de participatie van kansarme kinderen en gezinnen is een blijvend aandachtspunt. Overheidsdiensten moeten hierbij vindplaatsgericht te werk gaan.
- Er is ook nood aan meer opvang voor en na de schooluren, die ook benut kan worden bij onverwachte ziekte en tijdens de vakanties. Hiervoor is nood aan extra personeel. Deze opvang moet worden geïntegreerd in het vrijetijdsaanbod voor

Het Vlaams ACV wil drempels wegnemen die de algemene ontwikkeling en vorming van kinderen die opgroeien in armoede belemmeren. Een goede start zorgt voor meer kansen op latere leeftijd.

kinderen en afgestemd worden op de strategie van de brede school. De lokale besturen hebben hierin een belangrijke rol te spelen als regisseur. Daarnaast moeten lokale besturen, samen met andere non-profitorganisaties, ook instaan voor de organisatie van de opvang voor en na de schooluren;

- **kwaliteitsvol aanbod van basisvoorzieningen en kleuteronderwijs:** De kwaliteit van de basisvoorzieningen, zoals kinderopvang voor baby's en peuters en kleuteronderwijs, bepaalt in grote mate hoe rijk of arm de ontplooiingskansen van kinderen zijn.

Daartoe vraagt het Vlaams ACV:

- Besteed in een vroeg stadium aandacht aan onder andere de cognitieve, emotionele en sociale ontwikkeling van kinderen, ook al in de kinderopvang voor baby's en peuters. Zorg voor een betere samenwerking tussen kinderopvang en kleuteronderwijs zodat de ontwikkeling van het kind en een warme overdracht van kinderopvang naar kleuteronderwijs centraal staan.
- Investeer in kwaliteitsvol en goed opgeleid personeel met de juiste competenties. Bereid hen ook voor om te werken in contexten van stijgende diversiteit, zodat kinderen zich veilig en geborgen kunnen voelen.
- Zorg voor een optimale groeps grootte in de kinderopvang en voldoende

omkadering in het kleuteronderwijs. Als de groep te groot is, maakt dit het moeilijk om alle kinderen de juiste zorg- en leerkansen te bieden.

- Zorg voor goede loon- en arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers in de kinderopvang en het kleuteronderwijs (begeleiders en onderwijspersoneel). Op deze manier blijven ze gemotiveerd om te werken in de sector en blijft ervaring aanwezig.
- Voorzie in een volwaardig statuut voor de onthaalouder.
- De overheid blijft verantwoordelijk voor het organiseren van een basisaanbod en voor minimumnormen, zowel voor overheids- als privé-initiatieven.

Er werd een krachtlijn toegevoegd waarin de nadruk wordt gelegd op een werkbare combinatie arbeid en gezin.

Krachtlijn 14: Iedereen gelijke onderwijskansen!

De leerresultaten van onze leerlingen zijn gemiddeld zeer goed. Daartegenover staat echter het sterke verband tussen die leerprestaties en de sociale achtergrond. Dit wijst er op dat ook binnen het onderwijs bepaalde mechanismen bijdragen tot de reproductie van sociale ongelijkheid ¹⁶.

Het Vlaams ACV wil een onderwijs dat álle kinderen en jongeren, ongeacht hun sociale achtergrond, gelijke kansen biedt op kwaliteitsvol onderwijs, en dit met een minimum aan financiële drempels zowel in het kleuteronderwijs, het leerplichtonderwijs als in het hoger onderwijs. De school dient een plaats te zijn waar kinderen en (jong)volwassenen als leerling/student de kans krijgen om los te komen van de positie van hun ouders en tegelijk nog niet gedwongen worden om al een (toekomstige) positie in de samenleving of de arbeidsmarkt in te nemen.

Om gelijke onderwijskansen voor iedereen te realiseren, vraagt het Vlaams ACV concrete maatregelen die de mechanismen van sociale reproductie kunnen doorbreken.

- Zorg dat leerlingen zoveel mogelijk de juiste keuzes kunnen maken, door te investeren in de keuzebekwaamheid van leerlingen (en ouders). Begeleid hen

daarbij en zet ook andere onderwijsactoren in. Stimuleer scholen en netten om onderlinge samenwerkingsverbanden uit te bouwen zodat leerlingen en hun omgeving optimale en bewuste studiekeuzes kunnen maken (bijv. domeinscholen of autonome middenschoolen).

- Bewaak bij de concrete uitbouw van een nieuw studieaanbod in het secundair onderwijs dat keuzes niet te vroeg moeten gemaakt worden en omkeerbaar kunnen zijn. Dit verkleint de kans dat leerlingen komen vast te zitten in een studierichting die voor hen niet de ideale blijkt te zijn.
- Bewaak bij de concrete uitbouw van een nieuw studieaanbod in het secundair onderwijs dat de maatschappelijke hiërarchie en tweedeling tussen praktijk/techniek en theorie, tussen doen en denken, niet gereproduceerd wordt in het onderwijsaanbod. Ook dit is mee de motor van het huidige watervalsysteem.
- Zet in op de versterking van professionaliseringskansen in onderwijs om het verwerven van inzicht in de problematiek van (kans)armoede en de reproductiemechanismen van sociale ongelijkheid te realiseren. Zet in op de professionalisering van onderwijspersoneel (bijv. CLB ¹⁷) zodat inzicht in sociale reproductiemechanismen onderdeel uitmaakt van leerlingenbegeleiding. Scholen dienen er alles aan te doen opdat jongeren zich volwaardig kunnen vormen. Een streef-

doel is in te zetten op motivatie en sterke schoolloopbanen.

- Zet in op brede scholen ¹⁸ die lokaal ingebed zijn en de toegang voor kinderen en gezinnen vanuit de school naar buitenschoolse basisvoorzieningen (en omgekeerd) faciliteren. Dit mag echter niet leiden tot een taakverzwaring voor het onderwijspersoneel en mag niet ten koste gaan van de vormende opdracht van onderwijs. Lokale besturen hebben hierin een belangrijke en actieve rol te spelen.
- Zorg voor voldoende communicatiekanalen naar en participatie van ouders. Het betrekken van de ouders bij de inzichten in de mogelijkheden voor het kind is enorm belangrijk voor de verdere kansen en ontwikkeling van dat kind.
- Zorg voor voldoende communicatiekanalen naar en participatie van kinderen, aangepast aan de ontwikkelingsfase van het kind. De mogelijkheid voor het kind om aan te geven wat het voelt en het gevoel dat hiermee iets gedaan wordt, is immers van zeer groot belang.
- Zorg voor de nodige omkadering en werkmiddelen opdat scholen kunnen compenseren voor de ongelijke startposities van kinderen en extra ondersteuning kunnen bieden om alle leerlingen mee aan boord te houden.
- Garandeer de relatieve autonomie van het beleidsdomein onderwijs ten aan-

zien van andere beleidsdomeinen (werk, welzijn ...). Onderwijs staat immers niet louter ten dienste van de (huidige) samenleving, maar is de tijd en ruimte die de samenleving vrij maakt om zichzelf te vernieuwen.

Krachtlijn 15: Een basisvorming voor iedereen

Recente PISA-metingen ¹⁹ tonen niet alleen een sociale kloof tussen leerlingen, maar ook een toenemend aandeel leerlingen dat de minimale basisgeletterdheid niet behaalt.

Het Vlaams ACV wil onderwijs dat álle kinderen ongeacht hun sociale achtergrond voldoende voorbereidt om een volwaardig maatschappelijk, professioneel en persoonlijk leven uit te bouwen. Dit is een basisgoed waar iedereen recht op heeft en waarvoor de overheid garant moet staan door aan te sturen en toe te zien op de toegankelijkheid, de kwaliteit en de aanwezigheid van een gezonde sociale mix in scholen.

Leerlingen waarbij mentale, sociale of fysieke capaciteiten het volgen van het gemeenschappelijk curriculum of deelname aan de gewone schoolcontext bemoeilijken, moeten een beroep kunnen doen op specifieke begeleiding en ondersteuning met het oog op optimale onderwijskansen. We streven ernaar om ons onderwijs zo inclusief mogelijk te maken. De draagkracht van de school én het recht van het kind op optimale onderwijscondities moeten echter bepalen of dit kan in een gewone school dan wel in een school voor buitengewoon onderwijs. Inclusief onderwijs ²⁰ mag niet samenvallen met gepersonaliseerd onderwijs. Daarbij is het van belang dat scholen de nodige omkadering krijgen om dit inclusief onderwijs mogelijk te maken.

Het Vlaams ACV vraagt maatregelen die het recht op een basisvorming voor iedereen garanderen:

- Zet in op ambitieuze, maar haalbare ontwikkelingsdoelen en eindtermen voor de (basis)vorming van elke leerling. Deze omschrijven welke doelen in principe alle leerlingen, ongeacht achtergrond, talent, interesse of studierichting, moeten bereiken. De doelen en de inhoud

van de basisvorming zijn voor elk kind van belang en kunnen niet worden afgestemd op persoonlijke noden, talenten of profielen.

- Zet in op een voldoende brede, uitdagende en betekenisvolle vorming voor alle kinderen, tieners en (jong)volwassenen die hen toelaat de competenties te verwerven om volwaardig te functioneren in onze samenleving. Dat betekent ook geactualiseerde eindtermen en ontwikkelingsdoelen die jonge mensen voorbereiden op de huidige samenleving: meertaligheid, digitale geletterdheid, (inter)culturele geletterdheid, politieke en sociaaleconomische geletterdheid ²¹. Vormend onderwijs bereidt leerlingen niet voor op reproductie maar op begrijpen van de wereld en vernieuwen van de samenleving.
- Ook het arbeidsmarktgerichte deel van de opleiding mag zich niet beperken tot een enge, gespecialiseerde voorbereiding op één welbepaalde economische activiteit, maar moet leerlingen breed voorbereiden op innoverende, maatschappelijk verantwoorde deelname aan het arbeidsleven.
- Leerlingen voor wie het nastreven of behalen van deze ontwikkelingsdoelen en eindtermen ²² niet evident is, moeten extra ondersteuning, begeleiding en, zo nodig, tijd krijgen om deze doelen te bereiken. Zij moeten hiervoor een beroep kunnen doen op aangepaste en kosteloze begeleiding die hen in staat stelt terug aansluiting te vinden bij de gedeelde leerstof. Het Vlaams ACV vraagt om verder in te zetten op vroegtijdige detectie van leermoeilijkheden en doelgerichte remediëring om leermoeilijkheden te voorkomen en aan te pakken. Leraren moeten tijd, ruimte en de nodige ondersteuning krijgen om deze leerlingen extra hulp te bieden.
- Zet in op een versterkte lerarenopleiding, waar toekomstige leraren grondige didactische en pedagogisch expertise verwerven, met aandacht voor ethische en culturele vorming en creativiteit, om kinderen uit te dagen en waar nodig te remediëren. Dat laatste is niet alleen van belang om te voorkomen dat de verschillen niet nog groter worden, maar ook om het recht op een basisvorming voor iedereen effectief te realiseren.

- Investeer in de draagkracht van gewone én buitengewone scholen en in het onderwijspersoneel om zo alle leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op het maatschappelijk, professioneel en persoonlijk leven.
- Denk inclusief en betrek alle actoren om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen.
- Niet alle kinderen en jongeren kunnen terecht in het klassieke onderwijsstelsel. Soms heeft het te maken met de gezinsituatie, soms met specifieke (gedrags) problematieken. Investeer daarom in voldoende aanbod in de jeugdhulp en in de versterking van het personeelskader.
- Recht op een basisvorming voor iedereen betekent ook dat (jong)volwassenen die deze vorming om één of andere reden gemist hebben deze vooralsnog krijgen. Tweedekansonderwijs hoort daarom ook bij dit verhaal van basisrechten binnen onderwijs.
- Zet in op een wisselwerking met de praktijk en de buitenwereld. Enkel op deze wijze kunnen leerlingen inzicht krijgen in de (samenlevings)problematieken waar zij later mee geconfronteerd gaan worden.

Er was heel wat discussie of kinderopvang al dan niet gratis moet zijn.

Krachtlijn 16: **Een beleid dat investeert in de kracht van onderwijspersoneel**

Het is van belang dat het onderwijs voor de realisatie van zijn maatschappelijke opdracht, voldoende ondersteund wordt door een beleid dat gericht aanstuurt op gelijke onderwijskansen.

Het Vlaams ACV vraagt dan ook aan de overheid om een beleid uit te tekenen dat:

- voorziet in de nodige omkadering en werkingsmiddelen zodat scholen de mogelijkheid hebben om in te zetten op de kracht van onderwijspersoneel;
- aanstuurt op gerichte inzet van omkadering via middelen die enkel hiervoor kunnen worden gebruikt;
- extra inzet op kansengroepen door de financiering van omkadering én werkingsmiddelen aan te passen aan de kenmerken van de leerlingen;
- scholen in staat stelt een duurzaam personeelsbeleid te voeren. De stabiele samenstelling van een schoolteam is een cruciale voorwaarde voor het welbevinden én de professionele ontwikkeling van (beginnende) leraren en het ondersteunend personeel;
- de problemen van starters (versnipperde tewerkstelling, jobonzekerheid,...)

ernstig neemt en voor de scholen bijkomende financiering voorziet om de begeleiding van pas afgestudeerde leraren ernstig op te kunnen nemen; Het is belangrijk dat startende leerkrachten een stabiele start in het onderwijs kunnen maken;

- het lerarenberoep herwaardeert en aantrekkelijk maakt (o.a. via goede loon- en arbeidsvoorwaarden) en de lerarenopleidingen versterkt;
- onderwijspersoneel de nodige tijd en ruimte geeft om voorbereid te zijn én samen met collega's antwoorden te zoeken op actuele uitdagingen eigen aan hun beroep (o.a. door het verminderen van de huidige planlast);
- onderwijspersoneel in staat stelt zich professioneel verder te verbreden en/of te verdiepen, zowel individueel als in de context van lerende netwerken. Tijd voor overleg en professionalisering moeten daartoe structureel worden verankerd in de opdracht van het onderwijspersoneel;
- zorgt voor voldoende kennis over de praktijk bij leraren en voldoende instroom in het lerarenkorps van mensen die in de praktijk actief zijn geweest;
- aandacht heeft voor diversiteit op school in brede zin (racisme, xenofobie, armoede, seksuele geaardheid, pestgedrag, enz...) en onderwijspersoneel hierin

voldoende omkaderd en vormt; én inzet op de professionalisering van leraren en een versterkte lerarenopleiding, opdat leraren de diversiteit inzake ervaringen, achtergrond en opvattingen over het leven, die leerlingen de school binnenbrengen, samen ter sprake te brengen en te verbinden met mogelijke manieren van samenleven;

- investeert in schoolleiders, hen vrij maakt van lesopdrachten en het beleidsvoerend vermogen van scholen versterkt zodat zij in staat zijn om samen met hun team vorm te geven aan kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen, maar ook aan werkbaar werk voor onderwijspersoneel.

Krachtlijn 17: **Investeren in wijkdiensten**

Het Vlaams ACV is er voorstander van om op lokaal vlak laagdrempelige en breed toegankelijke gezinsdiensten verder te ontwikkelen. We denken daarbij aan kleine energiebesparende maatregelen in woningen, occasionele opvang voor zieke kinderen, huiswerk- en taalondersteuning, wijkgerichte vrijetijdsbeleving (sport, muziek en kunst), wijkrestaurants.

Deze diensten hebben een dubbel sociaal-economisch doel: de creatie van volwaardige jobs voor kortgeschoolde of langdurig werkzoekenden én een dienstverlening naar de brede samenleving. Om het effect te maximaliseren en de toegankelijkheid voor alle gezinnen te waarborgen, vragen we extra investeringen in kansarme wijken. Het is de opdracht voor de Vlaamse overheid, de lokale besturen en de sector van de sociale economie om deze wijkdiensten te ontwikkelen en uit te rollen en te voorzien in vorming en opleiding van deze werknemers. Het vrijwilligerswerk, de bestaande werkvormen in de sociale economie (ondernemingen in de lokale diensteneconomie, coöperatieven, maatwerkbedrijven ⁶³) alsook de nieuwe maatregel wijkwerken bieden hier heel wat kansen.

Het systeem van de dienstencheques is uitgegroeid tot een zeer succesvolle gezinsdienst. Het zorgt daarnaast ook voor heel wat tewerkstelling. Om de duurzaamheid van het systeem en de tewerkstelling te waarborgen, stelt het Vlaams ACV voor om het aantal gesubsidieerde cheques te beperken, afhankelijk van de gezinsnoden. In functie van de behoeften pleit het Vlaams ACV voor bijkomende tewerkstelling en de verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden van de werknemers in de dienstenchequeondernemingen. De toegang van kansengroepen tot het systeem blijft een aandachtspunt. We blijven gekant tegen doorgedreven winstmaximalisatie in de dienstenchequesector en tegen het gebruik van dienstencheques in de zorg.

Krachtlijn 18: Gezinsinkomens versterken

Gezinsondersteunende diensten zoals kinderopvang en wijkdiensten zijn niet voldoende. Alle gezinnen, en zeker kansarme gezinnen, verdienen ook financiële stimulansen. Financiële stimulansen moeten terechtkomen bij hen die het echt nodig hebben. De Vlaamse regering moet daarvoor:

- een jobkorting toekennen aan werken die de lage inkomens extra ondersteunt. De hoogte van deze jobkorting daalt naarmate het inkomen toeneemt;
- het nieuwe systeem van Vlaamse gezins-

bijslag in de toekomst welvaartsvast maken en automatisch indexeren, alsook de grensbedragen die worden gebruikt voor het toekennen van sociale en participatietoelagen ⁶⁴;

- meer gerichte en hogere sociale en participatietoelagen toekennen in het nieuwe systeem van Vlaamse gezinsbijslag. Dit systeem moet uitgroeien tot een sterkere hefboom voor kinderarmoedebestrijding;
- betaalbaar onderwijs voorzien:
 - de maximumfactuur in het basisonderwijs verlagen;
 - een gelijke maximumfactuur voor alle studierichtingen in het secundair onderwijs introduceren;
 - een maximumfactuur voor het hoger onderwijs invoeren;
- rechten automatisch toekennen, zoals het recht op studie- en schooltoelagen, op toeslagen in de Vlaamse gezinsbijslag, op sociale tarieven voor het openbaar vervoer, energie en water, schoolmaaltijden, op huursubsidies, op de Vlaamse aanmoedigingspremie. Deze rechten moeten wel toegekend worden op basis van het reële inkomen.
- zorgen dat alle kinderen kunnen deelnemen aan zinvolle vrijetijdsbesteding (sport, cultuur, muziek, ...) van door de overheid erkende initiatieven die naast

ontspanning ook extra ontwikkelingskansen kunnen geven. En gelijktijdig investeren in de uitbreiding van dit aanbod.

Krachtlijn 18 Bis: Werkbare combinatie arbeid en gezin

Het Vlaams ACV erkent de essentiële rol die het gezin en de familie heeft in de opvoeding van kinderen. Diensten zoals bijvoorbeeld kinderopvang zijn een aanvulling hierop en nooit een vervanging. Het creëren van een werkbare combinatie arbeid en gezin voor de ouders, grootouders, ... is dan ook een absolute prioriteit, zodat zij de mogelijkheid hebben opvoedende taken op te nemen. Dit kan o.a. door arbeidsherverdeling, een uitbreiding van het ouderschaps- en meeoouderschapsverlof, sociaal verlof, ...

Verklarende woordenlijst thema 2

12 Basisvoorzieningen

Voorzieningen waarvan wordt aangenomen door de samenleving dat zij voor ieder die daaraan behoefte heeft, beschikbaar en bereikbaar moeten zijn. De overheid is verantwoordelijk voor het aanbod, de kwaliteit, de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van deze voorzieningen. In België heeft elk kind recht op onderwijs, waardoor bijvoorbeeld het onderwijs automatisch als een basisvoorziening wordt beschouwd.

13 Uitkomstenongelijkheid

Ongelijkheid bestrijden gaat niet enkel over gelijke kansen creëren. Het gaat ook over streven naar uitkomstengelijkheid. Want uitkomsten zijn belangrijk om tal van redenen. Als de uitkomst armoede is, ondanks gelijke kansen, kunnen we dat niet negeren. Of als de vermogensverdeling ongelijker blijft worden in de huidige generatie, betekent dit een bron van ongelijke voordelen en kansen voor de volgende generatie.

14 Flankerende voor- en vroegschoolse trajecten

Trajecten die erop gericht zijn structurele achterstelling van kinderen bij de aanvang van hun onderwijsloopbaan te verminderen, d.w.z. achterstelling ten gevolge van zaken die zij (of hun ouders) als individu niet in de hand hebben en waarvoor ze aangewezen zijn op een beleid dat ingrijpt of de organisatie van de samenleving (arbeidsmarkt, huisvesting, gezondheidszorg, ...). De invulling van dergelijke trajecten kan verschillend zijn. Het kan gaan over voorschoolse trajecten die focussen op gezinsondersteuning, op huisvesting, sociaal-cultureel werk, gezondheidszorg, maar bijvoorbeeld ook op voor- of vroegschoolse taalstimulering.

15 Huizen van het kind

Lokale informatie- en ontmoetingsplaatsen voor ouders die onderdak bieden aan allerlei kindgerelateerde diensten. Ouders vinden er allerlei informatie en diensten die hen ondersteunen bij het grootbrengen van hun kinderen.

16 Sociale reproductie

Sociale reproductie verwijst naar het fenomeen, waarbij een groot verband bestaat tussen de sociale positie van kinderen en hun ouders. Sociale reproductiemechanismen zijn mechanismen (bijv. organisatievormen, praktijken, structuren, vooroordelen, curriculum,...) die een bepaalde rol spelen of een verklarende factor kunnen zijn voor het fenomeen waarbij de sociale positie van de ouder wordt overgedragen van de ouders op het kind. Gelijke onderwijskansen kunnen slechts worden gerealiseerd naarmate bekende sociale reproductiemechanismen in het onderwijs, zoals een te vroege of verkeerde studiekeuze, kunnen worden weggewerkt.

17 CLB's (Centra voor leerlingenbegeleiding)

Je kan er terecht voor schoolloopbaanbegeleiding, problemen met leren en studeren, psychische en sociale problemen, preventieve gezondheidszorg, ...

18 Brede scholen

Een brede school is een samenwerkingsverband tussen één of meerdere scholen en andere maatschappelijke actoren uit verschillende beleidsdomeinen (vrije tijd, cultuur, educatie, sport, ..) met als gemeenschappelijk doel het aanbieden van maximale ontwikkelingskansen aan kinderen en gezinnen waar zij opgroeien. Een brede school is ingebed in de buurt en in het sociaaleconomisch weefsel.

19 PISA

PISA is de afkorting voor Programme for International Student Assessment. Het is een grootschalig internationaal onderzoek dat de kennis en vaardigheden van 15-jarigen test. Het onderzoek werd voor het eerst uitgevoerd in 2000 en wordt elke 3 jaar herhaald. In elke cyclus worden dezelfde drie cognitieve domeinen onderzocht: leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en wetenschappelijke geletterdheid.

20 Inclusief onderwijs

Onderwijs waarbij leerlingen met een mentale, sociale of fysieke beperking extra ondersteund worden om het (al dan niet aangepast) gemeenschappelijk curriculum te kunnen volgen in het reguliere onderwijs.

21 Sociaaleconomische geletterdheid

De competentie om de wisselwerking tussen economische en sociale mechanismen in onze samenleving te begrijpen. Het betreft het begrijpen en gebruiken van informatie die gerelateerd is aan verschillende kennisdomeinen zoals welvaart en welzijn, de rol van de overheid, ondernemingen en werkgevers- en werknemersorganisaties, arbeid en economische activiteiten, werknemerschap, consumentenopvoeding, prijs-kwaliteitverhouding en de relatie met duurzaamheid, armoede, enz.

22 Eindtermen en ontwikkelingsdoelen

Eindtermen zijn doelen (inzake kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes) die vastleggen wat de samenleving verwacht dat alle scholen minimaal bij het merendeel van de leerlingen moeten bereiken. Ze zijn een instrument om de samenleving (dus ook ouders en leerlingen) te garanderen dat elke school een basiskwaliteit biedt. Het gaat met andere woorden om een instrument om gelijke onderwijsuitkomsten te realiseren. Ontwikkelingsdoelen zijn minimumdoelen die de leerlingen niet noodzakelijk moeten bereiken, maar die de school wel moet nastreven. In het kleuteronderwijs en in het buitengewoon onderwijs werkt men met ontwikkelingsdoelen.

23 Maatwerkbedrijven

Maatwerkbedrijven zijn de voormalige beschutte en sociale werkplaatsen. Het gaat om bedrijven die mensen tewerkstellen die niet in het normale arbeidscircuit terecht kunnen.

24 Sociale en participatietoelagen

De sociale en participatietoelagen zijn vanaf 2019 een aanvulling op de nieuwe Vlaamse kinderbijslag om gezinnen te stimuleren hun kinderen regelmatig naar de opvang of naar school te laten gaan.

De bestuurstafel van thema 2 'Gelijk aan de start' met sectievoorzitter Johan Vervoort en de verslaggevers Martien Bortels en Jan Soons.

Thema 3:

*Gelijke deelname
via arbeid*

Krachtlijn 19: Een actief bemiddelingsbeleid en opleidingsbeleid voor werkzoekenden

Het Vlaams ACV wil een actief bemiddelings- en opleidingsbeleid dat vertrekt vanuit het belang, de verwachtingen en de sterktes van de werkzoekende. Dit actief bemiddelings- en opleidingsbeleid moet in samenwerking met de sectoren uitgewerkt worden.

Het Vlaams ACV eist dat de VDAB voluit inzet op:

- Het actief ondersteunen van het ingeschreven zijn/blijven als werkzoekende via:
 - het kennismaken en leren werken met 'Mijn Loopbaan' tijdens het afstudeerjaar. Telkens wanneer iemand werkloos wordt moet een (inhaal)opleiding 'Mijn Loopbaan' worden aangeboden;
 - de invoering van een automatische inschrijving voor alle schoolverlaters met hieraan gekoppeld een uitnodiging voor een persoonlijk contact om de bemiddeling te starten;
 - de invoering van een semi-automatische uitschrijving, waarbij de VDAB aan de werkzoekende op een formele wijze vraagt zijn situatie als actief/niet meer actief werkzoekende te bevestigen vooraleer een uitschrijving door te voeren;
 - een periodieke, administratieve opvolging en bevraging door de VDAB van het in- en uitschrijfgedrag bij kwetsbare groepen.
- Een actief bemiddelingsbeleid, dat zich duidelijk onderscheidt van cijferfetisjisme, houdt in dat:
 - de arbeidsbemiddelaar tijdens de eerste kennismaking na inschrijving de werkzoekenden actief ondersteunt bij het in kaart brengen van hun competenties en jobverwachtingen;
 - de arbeidsbemiddelaar optreedt als een persoonlijke coach en een vertrouwenspersoon bij wie de werkzoekende altijd terecht kan. De contacten verlopen open, onbevooroordeeld, klantgericht en klantvriendelijk. Zij gaan uit van de noden en sterktes van de werkzoekende met het oog op duurzame tewerkstelling;

Bij de bespreking van thema 3 'Gelijke deelname via arbeid' was er discussie over wat de goede aanpak is voor mensen die moeilijk aan de slag raken.

- een werkzoekende steeds opgevolgd wordt door dezelfde arbeidsbemiddelaar (met een collega als reserve);
 - de arbeidsbemiddelaar en de werkzoekende in dialoog een persoonlijk trajectplan maken;
 - de werkzoekenden via mail of brief alleen vacatures krijgen die zo nauw mogelijk aansluiten bij hun jobnoden en competenties;
 - de werkzoekenden na sollicitaties of op het einde van een bemiddelings-traject steeds onderbouwde feedback en bijsturing krijgen van werkgever en bemiddelaar.
 - Een actief opleidingsbeleid, wat inhoudt dat:
 - de arbeidsbemiddelaar goed op de hoogte is van het gehele opleidingsaanbod, inclusief volwassenenonderwijs, basiseducatie en (deeltijds) kunstonderwijs;
 - de werkzoekende en de arbeidsbemiddelaar samen, indien nodig in afstemming met de sectorconsulenten, het opleidingsaanbod screenen en opleidingen selecteren die passend zijn en competentieversterkend werken;
 - de arbeidsbemiddelaar elke opleiding begeleidt en verder opvolgt en indien nodig in samenspraak met de werkzoekende een intensievere bijsturing en ondersteuning geeft;
 - elke opleiding een duidelijk opleidingsplan en -overeenkomst omvat;
 - alle verworven competenties geattesteerd worden en gevolgde opleidingen geregistreerd worden in Mijn Loopbaan en in een opleidings-cv. Attestering moet ervoor zorgen dat het gelijkwaardig verklaren met een diploma mogelijk wordt;
 - een actief bemiddelings- en opleidingsbeleid gaat samen met een degelijke controle, echter niet alleen op de werkzoekende, maar evenzeer op de werkgever(s), zodat zij eveneens geactiveerd worden om hun verantwoordelijkheid op te nemen.
- Om dit actieve bemiddelings- en opleidingsbeleid waar te kunnen maken, moet er extra worden geïnvesteerd in personeelscapaciteit, in de competenties en in de opleiding en coaching van het VDAB-personeel.
- Specifiek moet er aandacht zijn voor de competenties van bemiddelaars om aan kwetsbare groepen de laagdrempelige en op maatwerk gerichte opvolging aan te bieden die ze nodig hebben.
- Via de bijblijfwerving mogelijks na doorverwijzing vanuit de dienstverlening, krijgt elke

werkzoekende die er nood aan heeft de nodige persoonlijke ondersteuning om in dialoog met de arbeidsbemiddelaar een persoonlijk trajectplan op te stellen.

Krachtlijn 20: Oplossingen voor mensen die moeilijk aan de slag raken

De reguliere economie slaagt er niet in om arbeidsplaatsen te creëren voor iedereen. De wachtlijsten in de sociale economie worden steeds groter. Daardoor dreigen werkzoekenden die het moeilijk hebben op de (reguliere) arbeidsmarkt uit de boot te vallen.

Het Vlaams ACV eist:

- prioritair extra jobs in de sociale economie;
- dringend de realisatie en uitvoering van het werk- en zorgdecreet (W²-decreet) ²⁵ en investeringen in trajecten binnen 'werk en zorg' (trajecten binnen W²);
- waar en indien nodig een voldoende behoeftegedekkend aanbod binnen arbeidszorg.

Trajecten binnen de sociale economie, Wijkwerken ²⁶, 'werk en zorg' (W²) en arbeidszorginitiatieven hebben slechts een goede kans op slagen, voor zover er een sterke begeleiding op de werkvloer aanwezig is en werkzoekenden ook worden toegeleid naar het juiste traject. Het Vlaams ACV eist dat er sterk ingezet wordt op lerende trajecten, dat doorstroom voorziet waar mogelijk en ook nazorg inbouwt.

Elk bedrijf moet aandacht hebben voor de aanwerving van mensen met een beperking, en dient minimaal 3% van zijn personeelsbestand daarvoor voor te behouden.

Daarenboven moeten bedrijven maximaal inzetten op aangepast werk voor werknemers die om medische redenen hun huidige job niet meer kunnen uitoefenen.

Daarnaast mogen we niet blind zijn voor de mensen die omwille van een welzijnsproblematiek zelfs op (middel)lange termijn niet mee kunnen in de sociale en reguliere economie. Voor deze mensen moet men een traject voorzien richting welzijn zodat zij op

hun maat kansen krijgen op persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijke participatie en integratie. Zeer belangrijk is ook om deze mensen zekerheid te bieden op het vlak van inkomen.

Krachtlijn 21: Robotisering en digitalisering werknemersgericht aansturen

Er doen heel wat verontrustende berichten de ronde over de mogelijk negatieve impact van digitalisering en robotisering op de arbeidsmarkt zowel in de privé- als in de overheidssector.

Het Vlaams ACV is ervan overtuigd dat we in deze evoluties sturend moeten optreden zodat:

- robotisering ertoe leidt dat repetitief, gevaarlijk en zwaar belastend werk geminimaliseerd of geheel vermeden wordt;
- digitalisering niet wordt gebruikt om werknemers permanent te controleren en de grens werk-privé verder te doen vervaagen;
- de toepassing van deze technologieën de jobinhoud van de werknemer verrijkt;
- de werkvloer en de werknemersvertegenwoordiging van in het begin inspraak te krijgen bij de keuzes inzake de inzet van de technologie. Bij de aanpassing van de arbeidsorganisatie bewaken we de taakinhoud. De innovatie- en productiewinsten herverdelen we bijv. via arbeidsherverdeling met loonbehoud, zodat meer welzijn, kwaliteit van de arbeid, gezinstijd en vrije tijd voor de werknemers mogelijk wordt.

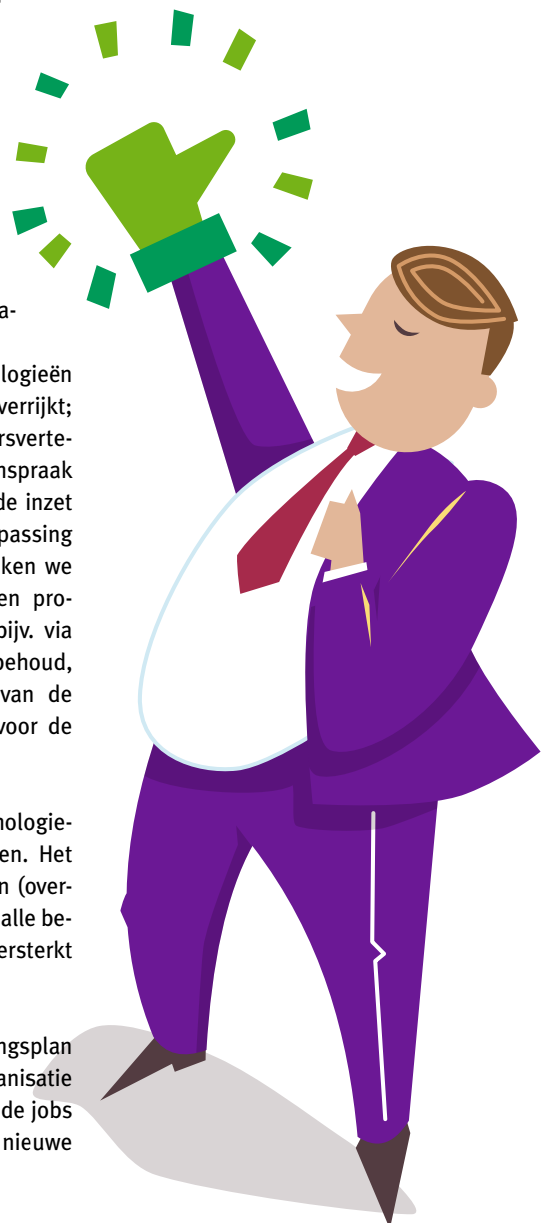
De introductie van de nieuwe technologieën moet via sociaal overleg verlopen. Het Vlaams ACV zet daar in alle sectoren (overheid, privé) volop op in en vraagt dat alle bestaande geëigende instrumenten versterkt en geactualiseerd worden.

Via het opstellen van een opleidingsplan en aanpassing van de arbeidsorganisatie gaan we voor maximaal behoud van de jobs en aangepaste vorming om met de nieuwe

technologie te kunnen werken. Bij gebruik van e-learning maken we goede afsprakenkaders.

We zorgen ervoor dat werknemers die hun job verliezen een financieel vangnet krijgen. Daarbovenop herscholen en heroriënteren we ze op kosten van de ex-werkgever en wapenen ze om elders snel aan de slag te raken. Via gerichte investeringen in het onderwijs zorgen we ervoor dat jongeren leren werken met de juiste technieken en opgeleid worden voor de jobs van de toekomst.

Op deze wijze sturen we deze evoluties werknemersgericht aan en verbinden we de sterke kanten van mens en technologie.

Krachtlijn 22: Werknemers en werkzoekenden blijvend weerbaar maken

Evoluties op de arbeidsmarkt en in de maatschappij zorgen ervoor dat werknemers en werkzoekenden meer dan vroeger doorheen hun ganse loopbaan hun competenties op peil moeten houden. Om de jobs leefbaar en werkbaar te houden op maat van de werknemer herbevestigt het Vlaams ACV het belang van:

- de ondersteuning van en toegang tot levensbreed, loopbaanlang en levenslang leren als fundament en garantie voor duurzame inzetbaarheid, werkbaarheid en werkzaamheid op maat van de werknemer; met bijzondere aandacht voor werknemers in een belastend beroep zodat zij gemakkelijker van functie kunnen veranderen;
- investeringen in innovatieve arbeidsorganisaties met het oog op meer lerende loopbanen en de aansturing van deze innovaties via actieve betrokkenheid van werknemers. Het Vlaams ACV zal hierover een concreet actieplan uitwerken.

Daarnaast moeten we ook bepaalde sociale vaardigheden extra versterken via vorming en opleiding. Zo willen we werkenden en werkzoekenden de volgende vaardigheden bijbrengen: burgerschapszin, zelfredzaam zijn, solidair zijn, hulp geven en vragen, samenwerken, grenzen stellen aan zichzelf en aan de omgeving.

In onze eigen vorming, in de vorming en opleiding binnen sectoren en in het onderwijs zetten we sterker in op het leren omgaan met nieuwe en sociale media. We leggen daarbij de nadruk op het:

- omgaan met en respectvol hanteren van sociale media;
- omgaan met de overvloed aan digitale informatie;
- inschatten van de juistheid van digitale informatie;
- hanteren van digitale communicatie met overheden;
- digitaal beheren van documenten.

Ondanks alle investeringen om mensen mee te nemen in het digitale verhaal, blijven we er over waken dat alle eigen communicatie en documenten en deze van de overheden

De bestuurstafel van thema 3 'Gelijke deelname via arbeid' met sectievoorzitter Ann Van Laer en de verslaggevers Bart Vannetelbosch en Jan Neirynck.

toegankelijk blijven voor hen die niet digitaal communiceren.

Het Vlaams ACV blijft verder investeren in bewegings- en vormingswerk waarin we specifieke kwetsbare situaties zichtbaar maken en laten ervaren wat het betekent om als nieuwkomer/vluchteling je weg te moeten zoeken, plots werkloos te worden, langdurig werkloos of ziek te zijn, geconfronteerd te worden met armoede, verder te moeten met een burn-out, ... Als we ons beter kunnen inleven in de leefwereld en levensverhalen van deze mensen, dan kunnen we ook op zoek gaan naar solidaire maatregelen die verbinden en hun weerbaarheid versterken.

Via vormings- en bewegingswerk willen we onze militanten versterken in hun overtuiging van een solidaire maatschappij. Wij zullen hen de nodige middelen aanbieden om zich weerbaar te kunnen opstellen in discussies en gesprekken om zo deze visie van een solidaire maatschappij mee uit te dragen, te verwoorden en te bewerkstelligen.

Krachtlijn 23: Vervroegd schoolverlaten tegengaan

Het Vlaams ACV verwacht van de Vlaamse Regering dat zij leerlingen, die na de leerplicht zonder een beroepskwalificatie of onderwijskwalificatie uitstromen, extra stimuleert en faciliteert om een onderwijskwalificatie

te behalen. Ook jongeren met enkel een beroepskwalificatie of deelkwalificatie(s) moeten daartoe extra worden gestimuleerd.

Dit kunnen we bereiken door:

- te onderzoeken of, en onder welke modaliteit, de leerplicht aangevuld kan worden met een minimum te behalen kwalificatieniveau. Dan kan de overheid ongekwalificeerde 18-plussers, die zich willen inspannen om alsnog deze minimumkwalificatie te behalen, extra kansen bieden om dit effectief te doen. Bijkomend moet de overheid dringend werk maken van de gelijkwaardige, volwaardige erkenning van elders verworven competenties als 'verworven kwalificaties';
- meer te investeren in het volwassenenonderwijs, met inbegrip van de basiseducatie;
- binnen het volwassenenonderwijs, VDAB en Syntra en samen met de sectoren via de sectorconvenanten, na de leerplicht extra trajecten bijv. voor 18-plussers en 7de jaars BUSO te financieren;
- In ondernemingen en sectoren projecten uit te bouwen waarin oudere en jongere werknemers als mentors aan elkaar hun vakkennis en competenties overdragen;
- Deze mentoren moeten extra ondersteund worden via een degelijke vorming, een deftig opleidingsplan en een stimulanspremie. Ook moeten zij voldoende tijd en ruimte krijgen om hun mentorschap terdege waar te maken. Dit

alles vereist ook een degelijke opvolging ten einde misbruiken te voorkomen;

- het in dienst nemen van jongeren die hun opleiding nog niet hebben voltooid (groenpluk 27) te bestrijden.

Krachtlijn 24: Samenwerken voor evenredige arbeidsdeelname en tegen discriminatie

Alle beleidsinspanningen en diversiteitsplannen ten spijt, blijven de resultaten rond evenredige arbeidsdeelname op de arbeidsmarkt ondermaats. Discriminatie blijft voor velen een dagelijkse ervaring. Het Vlaams ACV eist een daadkrachtige aanpak van de discriminatie op de arbeidsmarkt en in de werkloosheid.

Discriminatie bestrijden is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid, werkgevers en werknemers.

Evenredige arbeidsdeelname bereiken en discriminatie bestrijden kan door:

- op alle bestuursniveaus overheidsinspecties toe te laten ter handhaving van de anti-discriminatiewetgeving onder meer via praktijktests en mystery calls;
- sectoren een *meetbare inspanningsverbintenis* te laten afspreken, zoals voorzien in de sectorconvenant, zodat de samenstelling van de werknemerspopulatie in de bedrijven een spiegelbeeld kan worden van de samenleving;
- als werknemersvertegenwoordiging samen met de betrokken secretaris het initiatief te nemen om:
 - binnen bedrijven en organisaties een laagdrempelige procedure uit te werken om discriminatie te melden en een vertrouwenspersoon aan te stellen;
 - een anti-discriminatieclausule in het arbeidsreglement uit te werken en daarover vorming op te zetten;
 - via de ondersteuning van de 'ACV Samenwerker' te werken aan een aangepast divers, niet discriminerend personeelsbeleid om kansengroepen een plaats te geven in de onderneming bij instroom, doorstroom en retentie;
 - de taalcoaching en jobcoaching op de werkvloer voor nieuwe collega's

mee actief te ondersteunen. Zo maken we ze vertrouwd met onze syndicale traditie, expertise en houding rond kwaliteit van de arbeid, rond veiligheid en gezondheid op het werk en rond collegialiteit, integriteit en respect voor elkaar;

- als Vlaams ACV zelf een nultolerantie te hanteren ten aanzien van discriminatie en in de eigen werking een spiegel te zijn van de hedendaagse, superdiverse samenleving.

Krachtlijn 25: Combinatiedruk structureel wegwerken

Het Vlaams ACV verwacht dat er:

- een structurele aanpak van de combinatiedruk komt, zodat meer vrije tijd, meer tijd voor vorming, meer gezinstijd met kinderen of meer zorgtijd financieel en organisatorisch haalbaar worden voor alle gezinnen;
- een structurele aanpak rond de werkdruk komt, zowel in de privésector, de openbare diensten als in het onderwijs. Werknemers moeten inspraak krijgen in het uitwerken van nieuwe vormen van arbeidsorganisatie die werkbaar werk en het welzijn van de werknemers bevorderen en jobs herverdeelt.

De sociale partners, zowel op interprofessioneel, sectoraal als ondernemingsniveau, hebben hier een rol in te spelen.

Om meer persoonlijke tijd en tijd voor gezin en zorg te realiseren moeten:

- de thematische verlopen en alle andere vormen en stelsels van onderbreking of vermindering van loopbanen (overheid, privésector, onderwijs) behouden, opnieuw ingevoerd/versterkt worden. Dit kan door de premiebedragen te verhogen, de toekenningsvoorwaarden te versoepelen en de duur van het recht op de premies te verlengen. Bij de premieversterking moet extra aandacht gaan naar eenoudergezinnen en kansarme gezinnen met zorgbehoeften (kinderen/ouders) zodat ook zij worden gestimuleerd de premies meer te gebruiken;
- thematische verlofrechten en vermindering van loopbanen via een meer laag-

drempelige procedure makkelijker kunnen worden aangevraagd. Ze moeten worden gebundeld onder het digitale portaal 'Mijn Sociale Zekerheid'.

De Vlaamse regering moet de thematische verlopen en alle andere vormen en stelsels van onderbreking of vermindering van loopbanen (overheid, privésector, onderwijs) promoten via een versterking van de Vlaamse aanmoedigingspremie. Bijkomend moet de Vlaamse Regering arbeidsherverdeling stimuleren. Zo kunnen werknemers ervoor opteren (groot)ouderlijke zorg meer structureel te combineren met hun werk.

Om de werkdruk te verminderen en werkdrukgerelateerde problemen (zoals burn-out) aan te pakken, moeten:

- zowel interprofessioneel als via de sectoren (via de convenanten) en binnen de ondernemingen, de nodige bijkomende maatregelen worden genomen om het groeipad uit het Pact 2020 28 rond werkbaarheid 29 te realiseren.
- de sectoren via de sectorconvenanten worden aangemoedigd om werkbaarheid en werkvermogen 30 in elke levenslooptijd en loopbaanfase in evenwicht te houden. Om dit te bereiken moeten ze collectieve flankerende maatregelen nemen en structurele aanpassingen van de werkkomplek en de arbeidsorganisatie voorzien. Hierbij kan worden gedacht aan:
- een systematische opvolging van werkbaarheid 31 en werkvermogen, zoals beslist op het congres van 2013;
- sociaal overlegde systemen van plaats- en tijdsonafhankelijk werken, rekening houdend met de oriëntaties daarover in het congres van 2013;
- een gezinsondersteunend aanbod aan wijkdiensten via de lokale overheid, non-profitsectoren en bedrijven te stimuleren en uit te bouwen in lijn met de krachtlijnen van de Vlaamse ACV-dagen van 2009.

We verminderen de risico's op werkstress door te garanderen dat werknemers buiten de arbeidstijd 'digitaal offline' en niet beschikbaar moeten zijn. We laten dit principe inschrijven in 'digitale communicatieafspraken' in ondernemingen en in organisaties. Voor werkzoekenden en leefloners nemen we dit principe ook op in de afspraken rond de digitale dienstverlening met de VDAB en het OCMW.

Verklarende woordenlijst thema 3

25 W²-methodiek en -traject

De W²-methodiek is een activeringsaanpak voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is zeer heterogeen, gaande van voortijdige schoolverlaters tot ex-gedetineerden en van personen met een psychiatrische problematiek tot generatiearmen. W²-trajecten zijn werk- en welzijnstrajecten op maat (van het individu). Specifiek aan de aanpak is dat in de trajecten niet enkel wordt gefocust op werk, maar dat er ook aandacht is voor welzijnsaspecten.

26 Wijkwerken

Wijkwerken vervangt vanaf 2018 het vroegere PWA-systeem. Wijkwerken moet werkzoeken met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, voor wie (deeltijds) werk niet onmiddellijk haalbaar is, de kans bieden om een zeer beperkt aantal uren te presteren in een laagdrempelige werkomgeving en zo stapsgewijs competenties bij te leren. Na 12 maanden wordt verwacht dat ze een volgende stap in een traject naar werk zetten via bijv. een stage, een opleiding of een IBO.

27 Groenpluk

Jongeren in hun afstudeerjaar een contract aanbieden en laten starten vooraleer het diploma echt behaald is.

28 Pact 2020

De Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners lanceerden in 2009 samen het Pact 2020. Dit Pact bevat een gezamenlijke langetermijnvisie, -strategie, -doelstellingen en -acties om van Vlaanderen in 2020 een welvarende regio te maken. Het Pact bevat onder meer acties en doelstellingen rond werkzaamheid, werkbaarheid, terugdringen van ongekwalificeerde uitstroom en levenslang en levensbreed leren.

29 Werkbaarheid

Werkbaarheid gaat over de kwaliteit van de arbeid. Werkbaarheid kent vier belangrijke indicatoren: psychische vermoeidheid (werkstress), welbevinden in het werk (motivatie), leermogelijkheden en de balans tussen werk en privé. De evolutie van de werkbaarheid meten we via de werkbaarheidsmonitor van de Stichting Innovatie & Arbeid van de SERV.

30 Werkvermogen

Werkvermogen is de mate waarin werknemers zowel lichamelijk als geestelijk (psychisch) in staat zijn om hun werk uit te voeren. Het werkvermogen is een gegeven dat voortdurend verandert. Het is afhankelijk van het individu enerzijds en de werkmiddelen, de verkeisen en kenmerken van de job, zeg maar de kwaliteit van de job, anderzijds. Werkvermogen is verbonden met en bepaalt mee de werkbaarheid.

31 Werkbaarheidsmonitor

Een door de Stichting Innovatie & Arbeid uitgewerkt meetsysteem om het arbeidsklimaat in Vlaamse bedrijven en instellingen te evalueren. Enkele belangrijke aandachtspunten van de werkbaarheidsmonitor zijn psychische gezondheid, het welbevinden op het werk, de leermogelijkheden en de balans tussen privéleven en werk. Stichting Innovatie & Arbeid is een onderzoeksinstelling die beheerd wordt door de Vlaamse sociale partners (SERV) en gefinancierd wordt door de Vlaamse overheid. Stichting Innovatie & Arbeid voert onderzoek naar innovatieve ontwikkelingen in bedrijven en sectoren en de impact daarvan op de inzet van menselijke arbeid.

Het Vlaams ACV verwacht van de Vlaamse Regering dat zij leerlingen extra stimuleert en faciliteert om een onderwijskwalificatie te behalen.

Thema 4:

Gelijk in het (samen)leven

Krachtlijn 26: Een sterke sociale bescherming

Een sterk systeem van sociale bescherming is cruciaal om zoveel mogelijk mensen te beschermen tegen de sociale risico's en uitdagingen van het leven (zoals werkloosheid, ziekte, ouderdom, handicap, het voorzien in je levensonderhoud, combinatie arbeid-gezin). De diverse overheden in ons land zijn, samen met de sociale partners, verantwoordelijk voor de organisatie en het behoud van zo'n sterk systeem van sociale bescherming. Het Vlaams ACV kiest resoluut voor een universele sociale bescherming. Voor personen en groepen met bijzondere behoeftes moeten evenwel extra gerichte, versterkende maatregelen worden genomen. Deze keuzes werpen een dam op tegen ongelijkheid en stimuleren op een actieve manier de gelijkheid in onze samenleving.

Het Vlaams ACV blijft er voorstander van om de sociale bescherming in ons land maximaal te organiseren via de federale sociale zekerheid. Deze federale sociale zekerheid moet opnieuw worden versterkt en kan niet verder geregionaliseerd, noch afgebouwd of gepri vatiseerd worden.

Maar het Vlaams ACV is niet blind voor de evoluties op Vlaams niveau en erkent de uitbouw van een algemeen stelstel van Vlaamse sociale bescherming. Het verzekeringsprincipe en de solidariteit vormen dé hoekstenen van een sterke Vlaamse sociale bescherming 32. Deze solidariteit komt op een indirecte manier tot stand door de financiering van het systeem grotendeels te laten gebeuren door de gemeenschap en dus door alle burgers samen. De Vlaamse sociale bescherming moet zich focussen op niet-medische zorg. De medische zorg moet integraal vanuit de federale sociale zekerheid gefinancierd en beheerd worden.

Het Vlaams ACV steunt initiatieven van meer directe solidariteit en van liefdadigheid. Dergelijke initiatieven kunnen reële noden lenigen, ongelijkheden verkleinen en sociale samenhang bevorderen. Deze initiatieven mogen echter nooit in de plaats treden van een algemeen systeem van sociale bescherming. Ze mogen ook nooit misbruikt worden om minder of niet meer te investeren in een algemeen systeem van sociale bescherming.

De bestuurstafel van thema 4 met sectievoorzitter Koen Meesters en verslaggevers Veerle Verleyen en Wim David.

Wij staan voor een solidariteit die niet verengd wordt tot een vangnet voor armoedebestrijding en een bijstandsstelsel. Indien het Vlaams ACV actief deelneemt aan initiatieven van meer directe solidariteit, dan moet dit altijd gepaard gaan met de boodschap dat deze initiatieven geen structurele oplossingen bieden voor ongelijkheid, armoede en achterstelling. Ook wanneer de overheid initiatieven van directe solidariteit organiseert of sterk subsidieert moet dit altijd gepaard gaan met een beleid dat de oorzaken van ongelijkheid, armoede en achterstelling bij de wortel aanpakt.

Het Vlaams ACV zal ook, samen met de federale en andere regionale instanties binnen het ACV en met het EVV en IVV, strijden voor een sterk systeem van sociale bescherming op Europees niveau en voor de realisatie van minimale *social protection floors* 33 voor iedereen ter wereld.

Krachtlijn 27: Uitgangspunten Vlaamse Sociale Bescherming

De Vlaamse sociale bescherming kan haar opdracht als algemene sociale verzekering alleen waarmaken, als haar bestaan en werking voldoende gekend zijn. Daartoe dient de Vlaamse overheid blijvend informatie- en sensibiliseringscampagnes op te zetten. Het Vlaams ACV zal hierover ook zelf informeren en sensibiliseren.

Om haar opdracht als algemene sociale verzekering waar te maken, moet de toekenning van rechten binnen de Vlaamse sociale bescherming zoveel mogelijk automatisch gebeuren. Waar automatische toekenning niet kan, moet de overheid de potentiële rechthebbenden en hun omgeving zo veel mogelijk informeren en sensibiliseren en waar nodig bijstaan. De tegemoetkomingen van de Vlaamse sociale bescherming moeten welvaartsvast en kostendekkend zijn.

De ambitie om de dienstverlening met betrekking tot de Vlaamse sociale bescherming zoveel mogelijk te digitaliseren, is een goede zaak. Het kan leiden tot heel wat efficiëntiewinsten. Hierbij moet echter wel worden bewaakt dat niemand uit de boot valt, in het bijzonder de meest kwetsbaren die de ondersteuning vanuit de Vlaamse sociale bescherming het meest nodig hebben. Het is dan ook belangrijk dat deze dienstverlening blijvend ook via een fysiek loket én telefonisch beschikbaar is. Een netwerk van welzijns- en zorgactoren waaronder het OCMW, het CAW en de mutualiteiten wordt ingezet om rechthebbenden de weg naar deze dienstverlening te doen vinden en indien nodig hen thuis te bezoeken. De toegankelijkheid en geografische bereikbaarheid van deze loketten zijn belangrijke rechten.

De beleidsontwikkeling van de Vlaamse sociale bescherming gebeurt door de Vlaamse Regering en de actoren uit het middenveld (vakbonden, mutualiteiten, ...). Ze doen daar-

bij een beroep op de expertise aanwezig op het terrein (van bijvoorbeeld de sociale huizen of sociale diensten). De zorgkassen zorgen voor de uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming.

Het Vlaams ACV eist een transparant systeem van paritair medebeheer door de sociale partners van de sociale bescherming die in Vlaanderen wordt uitgebouwd. De bestaande organen van inspraak en overleg rond Welzijn, Volksgezondheid en Gezin vormen daarvoor geen alternatief. Het Vlaams ACV neemt wel actief deel aan deze organen om het beleid vorm te geven volgens zijn visie.

Krachtlijn 28: Financiering Vlaamse Sociale Bescherming

Het Vlaams ACV pleit voor een dubbele financiering van de Vlaamse sociale bescherming.

Het grootste deel van de financiering moet worden voorzien vanuit de algemene middelen.

Daarnaast betaalt iedere Vlaming vanaf 25 jaar ook verplicht een jaarlijkse bijdrage. Wanneer de betrokkene geen inkomen heeft, moet er geen bijdrage betaald worden. Deze bijdrage onderlijnt het verzekeringsprincipe van de Vlaamse sociale bescherming en benadrukt ook haar karakter van algemene sociale verzekering.

Het niet betalen van de bijdrage mag nooit leiden tot het ontzeggen van de toegang tot de Vlaamse sociale bescherming. Indien er sancties worden geheven door het niet betalen van deze bijdrage, moet er een grondig onderzoek gevoerd worden of deze sancties terecht zijn.

Inwoners van Brussel moeten ook de kans hebben om toe te treden tot de Vlaamse sociale bescherming. De bevoegde overheden in Brussel moeten er wel samen voor zorgen dat er een optimale sociale bescherming voor elke inwoner van Brussel wordt gegarandeerd.

De jaarlijkse persoonlijke bijdrage aan de Vlaamse sociale bescherming moet toenemen naarmate het inkomen stijgt, zowel ar-

beidsinkomen als inkomen uit vermogen.

Naarmate de nood aan zorg in onze samenleving groter wordt, moeten meer middelen worden geïnvesteerd in de Vlaamse sociale bescherming en in zorg en welzijn in het algemeen. Dit betekent dat er keuzes zullen moeten worden gemaakt in de besteding van de algemene middelen.

Het Vlaams ACV blijft zich verzetten tegen de oprukkende commercialisering in de zorg- en welzijnssector. Winst en zorg gaan voor ons niet samen. Vanuit een solidair en sociaal oogpunt willen wij de overheid (opnieuw) centraal plaatsen. Zorg is en blijft een kerntaak en kernverantwoordelijkheid van de overheid en de non-profitsector

Krachtlijn 29: Kwaliteitsvolle, toegankelijke en betaalbare zorg voor elke zorgbehoevende

Iedere zorgbehoevende heeft recht op kwaliteitsvolle, toegankelijke en betaalbare zorg op maat. Dit is een mensenrecht.

In de sector van de gehandicaptenzorg wordt vandaag gebruik gemaakt van een systeem van persoonsvolgende financiering ³⁴. Ook in de ouderenzorg wil men dit systeem in de toekomst invoeren. Het systeem heeft een aantal verdiensten. Zo creëert het op maat van elke zorgbehoevende een recht op een ondersteuningsbudget, een financiële tegemoetkoming of een voor zorg inwisselbare voucher/cheque. Het kan zorgbehoevenden ook meer vrijheid bieden in de zorg die ze kiezen. Beide elementen kunnen voor meer gelijkheid zorgen. Maar daartegenover staat dat persoonsvolgende financiering ook heel wat gevaren met zich meebrengt voor de gebruiker. Gevaren die net meer ongelijkheid creëren. Zo biedt het geen garantie dat de gebruiker en/of zijn directe omgeving de weg vinden naar de juiste zorg. Ook de kwaliteit van de zorg die mensen aankopen en het daadwerkelijk gebruik van de financiering voor het aankopen van (noodzakelijke) zorg, is niet gegarandeerd. En het systeem dreigt te leiden tot een complexere administratie voor de gebruiker. Een systeem van persoonsvolgende financie-

ring maakt het ook moeilijk voor voorzieningen om het aantal zorgvragers en dus hun inkomsten met zekerheid in te schatten. Dit heeft gevolgen voor hun leefbaarheid en dus voor de zorg die ze aanbieden en voor het personeel dat ze tewerkstellen. Persoonsvolgende financiering lost ook het probleem van schaarste en dus van wachtlijsten niet op.

Het Vlaams ACV staat dan ook bijzonder kritisch ten opzichte van persoonsvolgende financiering in zorg en welzijn. Vooraleer het verder uit te breiden, moet er eerst een grondige impactanalyse worden gemaakt van de persoonsvolgende financiering in de gehandicaptenzorg. Indien er een verdere invoering komt, dan moet er onder meer zorgvuldig gewaakt worden over:

- de betaalbaarheid van de zorg;
- het zorgaanbod zodat zorg op maat mogelijk is;
- de kwaliteit van de zorg;
- de eenvoudige en duidelijke toegang tot zorg voor gebruikers;
- de arbeidskwaliteit van het personeel (loon- en arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden);
- de leefbaarheid van de voorzieningen;
- de betrokkenheid van vakbonden, mutualiteiten, ouderenverenigingen, verenigingen voor personen met een handicap en gebruikersverenigingen.

Het Vlaams ACV verzet zich tegen de invoering van een cash budget in de sectoren zorg, welzijn en sociale economie.

Om de betaalbaarheid van de ouderenzorg te garanderen, pleit het Vlaams ACV in de residentiële ouderenzorg ³⁵ voor dagprijzen

Annick De Groote wees namens ACV Voeding en Diensten op de valkuilen van een verdere invoering van de persoonsvolgende financiering in zorg en welzijn.

op basis van het reële inkomen, zonder dat dit echter leidt tot minderinkomsten voor de voorzieningen. Daarnaast wil het Vlaams ACV ook dat naast de zorgverzekering, werk wordt gemaakt van maximumfacturen ³⁶ in de thuiszorg en de residentiële ouderenzorg voor de niet-medische zorgkosten. De hoogte moet in beide gevallen afhankelijk zijn van het inkomen. De maximumfactuur in de thuiszorg moet er mee voor zorgen dat iemand die thuis verzorgd wil worden, dit financieel kan dragen. De dagprijzen op basis van het reële inkomen en de maximumfactuur in de residentiële ouderenzorg moeten er mee voor zorgen dat kinderen van zorgbehoevende personen niet langer op hun onderhoudsplicht ³⁷ worden aangesproken wanneer hun ouder(s) de rusthuisfactuur niet kunnen betalen. Beiden zijn belangrijk voor het nastreven van meer gelijkheid tussen zorgbehoevenden en/of hun omgeving.

Kwaliteitsvolle zorg betekent ook dat zorgbehoevenden voldoende betrokken worden bij de manier waarop hun zorg georganiseerd en aangeboden wordt. Dit kan rechtstreeks via de betrokkenheid van de zorgbehoevenden, maar ook via hun netwerk (familie, vrienden, kennissen of via verenigingen voor ouderen, personen met een handicap en gebruikers). Zeker in de residentiële ouderenzorg moet er meer inspraak en participatie komen van ouderen bij de organisatie en het aanbod van de zorg in hun voorziening.

Krachtlijn 30: Verder investeren in zorgpersoneel

Voldoende en goed opgeleid personeel vormt de beste garantie op een kwaliteitsvolle zorg. Investeren in opleidingen, extra arbeidsplaatsen, goede loon- en arbeidsvoorwaarden en werkbaar werk voor het personeel blijven een must. De evolutie naar een 'vermaatschappelijking van de zorg' ³⁸ waarmee de overheid meer burgers wil mobiliseren om zorgtaken op te nemen als niet-professionele zorgverlener (bijv. als mantelzorger ³⁹), mogen deze investeringen niet afremmen. Integendeel. Professionele zorg en omkadering zullen in de toekomst nog meer nodig zijn.

Het afsluiten van goede sociale meerjarenaakkoorden voor het personeel in zorg en welzijn is cruciaal om kwaliteitsvolle zorg en werkbaar werk na te streven. Met de vakbonden onderhandelde minimale personeelsnormen vormen daarin een basiselement. Deze normen moeten kwaliteitsvolle zorg en werkbaar werk garanderen.

Krachtlijn 31: Overheid als regulator, investeerder en organisator

De overheid heeft de rol om de kwaliteit van de zorg te garanderen. Dit moet ze doen door te investeren in zorg en door een duidelijk wetgevend kader te creëren. Ze moet dit ka-

der strikt opvolgen en misbruiken bestraffen zonder daarbij de continuïteit van de zorg uit het oog te verliezen. Het sociaal overleg over kwantitatieve en kwalitatieve personeelsbepalingen moet gerespecteerd worden, zowel in het bepalen ervan, als in het opvolgen van de naleving ervan in de praktijk. In het bijzonder moeten commerciële zorggroepen aan strengere transparantieregels onderworpen worden.

De overheid moet daarnaast ook een rol spelen als organisator van zorg. Kwaliteitsvolle en betaalbare openbare zorg moet de zorg bij uitstek zijn die toegankelijk is voor iedereen.

Krachtlijn 32: Zorg aan/in huis

Zorgbehoevenden moeten de kans krijgen om zo lang mogelijk thuis of in een huiseelijke sfeer te blijven wonen, zolang zorg op maat mogelijk is. Om dit te garanderen moet de overheid in de komende jaren extra investeren in de sector van de gezinszorg ⁴⁰ en thuiszorg. Het Vlaams ACV is tegen het gebruik van dienstencheques bij zorgbehoevende mensen, zeker niet voor zorgtaken en ook niet voor ondersteunende diensten. De Vlaamse Regering moet de komende jaren extra investeren in de reguliere gezinszorg en thuiszorg. Om de inzet van poetsbushulp via thuiszorg te stimuleren, mag de maximumprijs van thuiszorg niet hoger zijn dan de prijs voor een dienstencheque.

Wie recht wil krijgen op een tegemoetkoming of van zorg wil genieten, moet zich nu vaak richten tot meerdere instanties voor de inschatting van de zorgzwaarte. Met de ontwikkeling van de BelRAI-screener ⁴¹ moet dit in de toekomst worden opgelost. Belangrijk voor het gebruik ervan in de thuiszorg is dat er ook een sociale component voorzien wordt. We eisen een onderzoek naar de geschiktheid van de BelRAI-screener en andere tools voor het bepalen van de zorgzwaarte en de koppeling met door vakbonden onderhandelde personeelsnormeringen.

Om ervoor te zorgen dat personen met een zorgbehoefte hun zorgzwaarte ⁴² tijdig laten inschatten, moeten zij en hun netwerk voldoende worden geïnformeerd en gesti-

Iedere zorgbehoevende heeft recht op kwaliteitsvolle, toegankelijke en betaalbare zorg op maat. Over dat uitgangspunt was brede eensgezindheid.

muleerd. Er moet een objectieve screening gebeuren waarbij mensen zich kunnen laten bijstaan door een familielid of andere vertrouwenspersoon. Hierbij hebben de overheid en zorgverleners, maar in het bijzonder ook de huisdokter, de mutualiteiten en het OCMW een belangrijke rol te spelen. Er moet ook een voldoende en bereikbaar aanbod zijn om de zorgzwaarte van personen met een zorgbehoefte te laten inschatten.

Bij de inschatting van de zorgbehoefte moet er reële inspraak zijn van de zorgbehoevenden of hun netwerk. Er moet ook een eenvoudige beroepsprocedure zijn waarmee personen hun ingeschatte zorgzwaarte kunnen betwisten.

Lokale besturen en de Vlaamse overheid moeten daarnaast ook mogelijkheden creëren voor niet-commerciële en/of coöperatieve initiatieven, waaronder alternatieve vormen van wonen voor ouderen en zorgbehoevenden (zoals kangoeroewonen ⁴³, hospita-wonen ⁴⁴, cohousing ⁴⁵, ...), ze promoten en breder toegankelijk maken. Ook bij het (ver)bouwen van woningen moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat ouderen er langer kunnen blijven wonen. Daartoe moet de regelgeving inzake ruimtelijke ordening, indien deze dit vandaag verhindert, worden aangepast.

Krachtlijn 33: Mantelzorg ondersteunen

Een zorgbehoevende die thuis verblijft, doet heel vaak een beroep op niet-professionele zorg en hulp, bijvoorbeeld van mantelzorgers. Deze mantelzorg als aanvullende zorg kan zeer waardevol zijn. Het kan echter geen vervanging of uitholling zijn van professionele zorg. Het Vlaams ACV steunt de plannen van de Vlaamse Regering om meer in te zetten op de ondersteuning van deze mantelzorgers en op het uitwerken van een beter statuut. Zij vervullen een belangrijke maatschappelijke taak. De overheid moet garanderen dat mantelzorgers daar geen negatieve (financiële) gevolgen van ondervinden tijdens hun verdere loopbaan en voor hun pensioen kunnen rekenen op gelijkgestelde periodes.

Als ondersteuning voor en blijk van appreciatie ten aanzien van alle mantelzorgers in Vlaanderen, pleit het Vlaams ACV voor één uniform en gebruiksvriendelijk systeem van mantelzorgpremies ⁴⁶ dat gemakkelijk toegankelijk is en geldt voor gans Vlaanderen. We pleiten voor een Vlaams beleid dat de opname van zorgverlof door mantelzorgers aanmoedigt en financieel ondersteunt.

Krachtlijn 34: Meer doen voor (ouders van) gehandicapte personen

De overheid neemt haar verantwoordelijkheid vandaag nog altijd onvoldoende op. Ze moet meer investeren in de kwaliteitsvolle opvang van personen met een handicap. Daar zet het Vlaams ACV vooral op in. Dit is zeker nodig wanneer diezelfde overheid ook van ouders (en hun omgeving) verwacht dat ze langer werken en dus minder tijd hebben om zelf voor opvang in te staan.

Op vandaag zijn er echter nog altijd lange wachtlijsten. Ouders zien hierdoor vaak geen andere uitweg dan eigen opvanginitiatieven op te zetten.

Het Vlaams ACV steunt deze ouders, partners, kinderen (en hun omgeving) die voor hun kinderen, partners of ouders met een handicap eigen opvanginitiatieven op poten zetten. De regelgeving en de normale loonen arbeidsvoorwaarden moeten uiteraard gerespecteerd blijven.

Verklarende woordenlijst thema 4

32 Vlaamse sociale bescherming

Vlaams systeem van sociale bescherming waarin zo'n 350.000 zorgbehoevenden elke maand een budget tot 560 euro krijgen om de zorg die ze nodig hebben, rond zich te organiseren. De Vlaamse sociale bescherming bestaat op dit moment uit de zorgverzekering, het basisondersteuningsbudget en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Iedereen die in Vlaanderen woont, betaalt elk jaar aan een zorgkas een bijdrage voor de Vlaamse sociale bescherming.

33 Social protection floors

Aan het begin van de 21ste eeuw stelde de Internationale Arbeidsorganisatie vast dat het grootste deel van de wereldbevolking geen of een ontoereikende toegang heeft tot sociale bescherming. De IAO is dan gaan nadenken over de mogelijkheid om een soort minimumsokkel aan sociale bescherming in te voeren. Een sokkel die als een 'vloer' kan fungeren. Het bestaat uit vier basisgaranties: toegang tot essentiële gezondheidszorgen, een basisinkomen voor kinderen dat hen op zijn minst voeding, scholing, enz. moet garanderen; een basisinkomen voor mensen die onvoldoende kunnen verdienen omwille van werkloosheid of werkongeschiktheid; en een basisinkomen voor ouderen zodat die niet moeten 'werken tot ze erbij neervallen'.

34 Persoonsvolgende financiering

Een persoonsvolgende financiering is een systeem waarmee (vaak zorgbehoevende of gehandicapte) personen, een eigen budget, financiële tegemoetkoming of inwisselbare cheque/voucher krijgen op maat van hun vraag naar ondersteuning en zelf kunnen bepalen hoe ze hun ondersteuning organiseren. Dit systeem wordt al toegepast in de Vlaamse gehandicaptenzorg.

35 Residentiële ouderenzorg

Met residentiële ouderenzorg worden voorzieningen bedoeld waar een oudere tijdelijk of permanent kan verblijven als bewoner. Een oudere heeft er dus zijn residentie. De bekendste voorbeelden van residentiële ouderenvoorzieningen zijn woonzorgcentra (de vroegere rusthuizen) en serviceflats.

36 Maximumfactuur

Een maximumfactuur is een systeem waarbij boven een bepaald grensbedrag geen extra kosten mogen worden aangerekend (zoals in het lager onderwijs in Vlaanderen) of waarbij de extra kosten worden terugbetaald (zoals in de federale ziekteverzekering).

37 Onderhoudsplicht

De onderhoudsplicht is een geval van familiale solidariteit. De bekendste onderhoudsplicht is die van ouders tegenover hun minderjarige of studerende kinderen. Maar ook wanneer een OCMW moet tussenkomen in de kosten van verblijf en verzorging in een rustoord, omdat de betrokkene dit niet kan betalen, moeten er de nodige pogingen worden gedaan om dit te recupereren. Dit kan het aanspreken van de onderhoudsplichtigen inhouden.

38 Vermaatschappelijking van de zorg

Vermaatschappelijking van de zorg verwijst naar het streven om mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven, ... een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen. Deze evolutie omvat ook het streven om meer niet-professionele zorgverleners aan te spreken om zorgtaken op te nemen.

39 Mantelzorger

Persoon die zorgt voor een chronisch zieke of zorgbehoevende medemens in de directe omgeving. Het gaat om zorg die voortvloeit uit de sociale relatie en dus plaatsvindt buiten het kader van een hulpverlenend beroep of georganiseerd vrijwilligerswerk.

40 Gezinszorg en thuiszorg

Binnen de gezinszorg worden volgende activiteiten aangeboden: persoonsverzorging, hulp in het huishouden, psychosociale en pedagogische ondersteuning en begeleiding en in beperkte mate ook hulp bij het schoonmaken van het huis. Binnen de aanvullende thuishulp worden volgende activiteiten aangeboden: schoonmaak van het huis, oppashulp, uitvoeren van karweitjes.

41 BelRAI-screener

Vragenlijst om na te gaan wat iemand wel nog en niet meer kan en hoeveel zorg iemand nodig heeft. Wie recht wil krijgen op tegemoetkomingen of van zorg wil genieten, moet zich nu vaak richten tot verschillende instanties die elk afzonderlijke indicatiestellingen doen. De BELRAI-screener moet hier in de toekomst, als uniek screeningsinstrument, de oplossing bieden.

42 Zorgzwaarte

Zorgzwaarte is een term voor de hoeveelheid ondersteuning of hulp die een persoon met een handicap of zorgbehoefte nodig heeft in het dagelijks leven.

43 Kangoeroewonen of zorgwonen

Kangoeroewonen of zorgwonen houdt in dat twee gezinnen op één stuk grond wonen. In dit concept kan een oorspronkelijke woning worden verbouwd tot twee onafhankelijke wooneenheden. Zo kunnen twee gezinnen apart wonen en hun privacy behouden en toch een beroep doen op elkaars hulp. Vaak zijn het ouders en kinderen die zo een win-winsituatie creëren.

44 Hospitawonen

Hospitawonen betekent dat iemand met een eigen woning een kamer mag verhuren aan een alleenstaande.

45 Cohousing

Dit is één van de vormen van een woongemeenschap. We spreken van een woongemeenschap wanneer bewoners uit verschillende gezinnen vrijwillig in meer of mindere mate van gemeenschappelijkheid met elkaar samenleven. Kenmerkend aan een cohousingsproject is dat er een gemeenschappelijke keuken en eetzaal is.

46 Mantelzorgpremie

Premie die sommige Vlaamse lokale en provinciebesturen voorzien voor mantelzorgers. Het gaat om een beperkte financiële steun die onder meer dient om de appreciatie uit te drukken voor de zorg die deze mantelzorgers bieden.

Actualiteitsresoluties

*Justin Daerden, voorzitter van het
Vlaams ACV, stelde de
actualiteitsresoluties voor.*

1. Een ander beleid is nodig en mogelijk

De Vlaamse Regering heeft aan het begin van deze legislatuur meer dan 1 miljard euro bespaard op de rug van de gewone mensen. De beloofde sociale correcties voor de zwakkere groepen zijn er nooit gekomen of hebben onvoldoende effect. Het Vlaams ACV eist dat deze politiek van besparingen wordt stopgezet. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.

Er is de laatste jaren ook bespaard in de overheid en in de non-profit door personeel niet te vervangen of te ontslaan. Dit zorgt voor een minder goede dienstverlening voor de burger en voor een slechtere werkbaarheid voor het personeel. Extra investeringen in de overheid moeten hier opnieuw verandering in brengen.

Het Vlaams ACV zal samen met de andere vakbonden en democratische middenveldorganisaties blijven strijden voor een duurzaam, solidair en rechtvaardig Vlaanderen, met als doel de welvaart eerlijk te verdelen en de ongelijkheid te verkleinen.

Het Vlaams ACV stelt zich daarbij onafhankelijk en kritisch op ten aanzien van elke politieke partij. Het Vlaams ACV gaat in discussie over zijn visie met alle democratische politieke partijen.

Het Vlaams ACV engageert zich om naar aanleiding van de verkiezingen van 2018 en 2019 zijn leden te sensibiliseren en streeft ernaar om de ACV-visie zo veel als mogelijk te laten doorwegen in hun stemkeuze. Dit gebeurt onder de campagne 'Een ander beleid is mogelijk'.

2. De toekomst is jong

Meer dan ooit wordt de wereld complexer, sneller en minder voorspelbaar. Onze jongeren zullen terechtkomen in een wereld waarin ze sterker dan ooit in het leven moeten staan. Als samenleving dienen we hen te wapenen met competenties en vaardigheden om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden.

Het Vlaams ACV wil dat we investeren in:

- de opleiding van jongeren, zodat ze gerichte en weloverwogen keuzen kunnen maken rond hun leer- en werkambities;
- baanzekerheid en inkomenszekerheid, zodat jongeren zo snel mogelijk een kwaliteitsvolle arbeidsplaats krijgen en een zeker inkomen kunnen verwerven;
- ontmoetingen tussen jongeren.

Investeren in de toekomst van jongeren, is investeren in de toekomst van onze samenleving.

We moeten vermijden dat jongeren via werkpleklers als gratis werknemers ingeschakeld worden. Naarmate de jongere meer effectief ingeschakeld wordt in de productie of in de dienstverlening, moet dit in verhouding vergoed worden. Bij werkpleklers moeten de onkosten die de jongere maakt, vergoed worden.

Het Vlaams ACV steunt de jongerenactie-week van ACV Jongeren en Jeunes CSC (van 27/11 tot 8/12): een eerlijke kans om op eigen benen te staan. Jongeren verdienen een waardig loon en een waardig statuut. Contracten voor uitzendarbeid mogen slechts voor beperkte tijd.

3. Sociaal overleg

Het sociaal overleg tussen representatieve werkgeversorganisaties en representatieve vakbonden blijft de aangewezen manier om duurzame oplossingen te vinden voor de maatschappelijke en sociaaleconomische uitdagingen en te zorgen voor sociale rechtvaardigheid en een brede sociale bescherming.

Daarom eist het Vlaams ACV een ernstige herwaardering van het sociaal overleg op alle niveaus. Het is de plicht van alle overheden, en zeker de Vlaamse Regering, om deze rol van de sociale partners en in het bijzonder de vakbonden, daarin te erkennen.

Regelmatig en ernstig overleg tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners vertegenwoordigd in de SERV, is dan ook van cruciaal belang.

Het Vlaams ACV roept de andere sociale partners en de Vlaamse Regering op om over beleidsdossiers met een belangrijke sociaal-economische impact, VESOC-akkoorden af te sluiten en gezamenlijk uit te voeren. Deze akkoorden vergroten niet enkel het draagvlak van het gevoerde beleid, maar vergroten ook de kans op een meer gelijke samenleving.

Op korte termijn wil het Vlaams ACV dat de Vlaamse Regering en de sociale partners een toekomstagenda voor Vlaanderen afspreken over de uitdagingen die zich stellen op het vlak van digitalisering, robotisering en circulaire economie. Daarin moet onder meer oog zijn voor duurzame tewerkstelling en werkbare jobs.

Naar aanleiding van de zesde staatshervorming kreeg Vlaanderen er heel wat bevoegdheden bij op het vlak van welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid. Overleg over deze bevoegdheden zal plaatsvinden binnen het overlegcomité welzijn, volksgezondheid en gezin. Het Vlaams ACV eist daarin een waardige plaats voor de vertegenwoordigers van de werknemers. Dit is nu niet het geval. Het Vlaams ACV zal zich, samen met zijn centrales en verbonden en met Beweging.net en zijn partners, actief engageren binnen dit overlegcomité zodat er rond dit beleid een breed draagvlak ontstaat in Vlaanderen.

4. Transparantie over zitpenningen en mandaten

Het Vlaams ACV eist volledige transparantie over wie welke vergoedingen opstrijkt in advies- en overlegorganen en raden van bestuur die rechtstreeks of onrechtstreeks gelinkt zijn aan publieke overheden (Vlaams, provinciaal en gemeentelijk) en administraties.

We willen duidelijke regels over welke mandaten politici wel en niet mogen opnemen. Het Vlaams ACV verzet zich tegen buitensporige zitpenningen en vergoedingen voor mandaten die politici uitoefenen in uitvoering van hun politieke functie. We eisen een verbod op mandaten die in strijd zijn met de publieke rol die de politici vervullen.

5. Middenveld

Het Vlaams ACV onderstreept het fundamentele belang van het middenveld om (groepen) mensen te verbinden, te organiseren en een stem te geven en te versterken in het publieke en politieke debat. Het middenveld is de lijm die de samenleving samenhoudt. De voortdurende aanvallen op het middenveld zijn daarom ongepast en onaanvaardbaar.

Besparen op de rug van het middenveld is uit den boze. Er zijn net meer investeringen nodig die er voor zorgen dat middenveldorganisaties kunnen inspelen op de uitdagingen waarmee de samenleving geconfronteerd wordt.

Het Vlaams ACV blijft investeren in samenwerkingsverbanden met andere middenveldorganisaties die eenzelfde boodschap en visie ter harte nemen en mee willen uitdragen.

6. Over de grenzen kijken

Bij zijn werking in Vlaanderen en Brussel houdt het Vlaams ACV rekening met de Belgische, Europese en internationale context en de impact van Vlaamse beslissingen hierop.

Het Vlaams ACV betuigt zijn steun aan alle syndicalisten ter wereld die zich dagelijks inzetten voor de realisatie van waardig werk en sociale bescherming voor iedereen.

Het Vlaams ACV geeft zijn steun aan alle internationale campagnes (van het Europees Vakverbond, het Internationaal Vakverbond, ngo's en andere sociale bewegingen) die de verbetering van mensenrechten, sociale rechten en vakbondsrechten op het oog hebben, een eerlijke fiscaliteit nastreven, ... om zo een sociaal rechtvaardige samenleving te realiseren. Waar mogelijk werkt het Vlaams ACV ook actief mee aan deze campagnes via het Europees Vakverbond, het Internationaal Vakverbond, Wereldsolidariteit en andere ngo's.

7. Migratie en vluchtelingen

Het Vlaams ACV eist dat de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden op het vlak van migratie en met betrekking tot vluchtelingen

op een meer geïntegreerde manier worden aangepakt. Het Vlaams ACV steunt ten volle de eisen van het EVV voor een sociale politiek gebaseerd op solidariteit, integratie en inclusie waar iedereen beter van wordt. Om vluchtelingen en migranten op een goede manier te integreren op de arbeidsmarkt, moeten zowel migranten als lokale werknemers gelijke toegang hebben tot opleiding en jobs, gelijke rechten op werk en gelijke toegang tot systemen van sociale bescherming.

Het Vlaams ACV eist dat op alle niveaus, en dus ook vanuit de Vlaamse overheid, er alles aan gedaan wordt om de oorzaken van het vluchten van mensen aan te pakken. De bevordering van vrede, een rechtvaardige en duurzame ontwikkeling in de crisisl landen, meer kansen op legale migratie en de strijd tegen de mensenhandel zijn daarbij cruciaal. Het Vlaams ACV eist meer aandacht voor de tienduizenden mensen zonder papieren en de groep van niet-uitwijsbaren in ons land.

Het Vlaams ACV steunt de campagne van 11.11.11 voor een rechtvaardig migratiebeleid. Het Vlaams ACV steunt de manifestatie voor een rechtvaardig migratiebeleid die op 13 december wordt georganiseerd in de marge van de Europees-Afrikaanse top in Brussel.

Het Vlaams ACV blijft inzetten op de bewustmaking van zijn achterban over de oorzaken, gevolgen en kansen van de migratie en de vluchtelingenstromen, onder meer via sensibilisering en vorming.

8. Strijd tegen sociale dumping

De strijd tegen sociale dumping verdient onze bijzondere aandacht en steun. Alle werknemers op de arbeidsmarkt verdienen gelijke toegang tot opleiding en jobs, gelijke rechten op werk en gelijke toegang tot systemen van sociale bescherming. We kunnen niet langer tolereren dat buitenlandse werknemers op onze arbeidsmarkt zich in kwetsbare posities bevinden, ze uitgebuit worden en systemen van sociale bescherming en collectieve kaders zoals cao's ondermijnd worden.

We willen ook dat er een halt toegeroepen wordt aan de nieuwe sociale dumpingpraktijken in de digitale en disruptieve economie. We dulden geen light statuut voor werknemers. Ook in de toekomst willen wij zinvolle jobs met inkomenszekerheid en een volwaardige sociale bescherming.

We eisen bovendien van alle overheden, zowel lokaal, provinciaal, regionaal, federaal als Europees, dat zij dumpingpraktijken weren uit hun aanbestedingen (bv. publieke bouwwerken of bij de aankoop van producten zoals kleren, kasseien, ...). De overheid moet zelf het goede voorbeeld geven in deze strijd tegen (sociale) dumping.

Het Vlaams ACV eist dat de straffeloosheid op het terrein stopt.

De jongeren palmden het congrespodium in. ACV Jongeren-verantwoordelijke Jeroen Van Ranst deed een warme oproep aan de congresdeelnemers om de problemen waar jongeren mee worden geconfronteerd ter harte te nemen.

André Leurs in zijn tussenkomst namens ACV Bouw-Industrie & Energie: “Een sterk Europa is nodig in de strijd tegen sociale dumping.”

9. Meer werk maken van werkbaar werk

Het Vlaams ACV is in Vlaanderen steeds voortrekker geweest om werkbaar werk op de kaart te zetten, onder meer via de werkbaarheidsmonitor van de SERV. Deze werkbaarheidsmonitor van de SERV toonde dit jaar aan dat bijna de helft van de Vlamingen werkbaarheidsproblemen ervaart. Er moet dus dringend meer concreet worden ingezet op de werkbaarheid van jobs. Dit veronderstelt actie op meerdere beleidsniveaus, maar uiteraard ook in sectoren, ondernemingen en organisaties.

Het Vlaams ACV wil dat er in Vlaanderen een paritair aangestuurd werkbaarheidsfonds wordt opgericht dat massaal sectoren, ondernemingen en organisaties ondersteunt met het in kaart brengen van de werkbaarheid en het uitvoeren van verbeteringsacties. Dit alles moet in samenspraak gebeuren met werknemers en hun (sectorale) vertegenwoordigers.

Het Vlaams ACV steunt het actieplan werkbaar werk dat de sociale partners in de SERV hebben afgesloten.

10. Arbeidsbemiddeling en opvolging en controle van het zoekgedrag

Het Vlaams ACV eist dat begeleiding en bemiddeling door de VDAB en zijn partners vertrekken vanuit de sterktes en competenties van de werkzoekende en gericht zijn op het blijvend motiveren en ondersteunen van de werkzoekende. Het versterkende en motiverende van de begeleiding moet centraal staan, niet het sanctionerende. De bemiddelaar denkt niet voor maar mét de werkzoekende na over de meest directe weg naar duurzaam werk.

Digitale platformen en tools mogen nooit (de vraag naar) een persoonlijk bemiddelingsgesprek in de weg staan.

Het Vlaams ACV pleit ervoor dat de VDAB zoveel mogelijk bemiddelings- en opleidingstrajecten in eigen handen houdt, zeker voor die werkzoekenden die ver staan van de arbeidsmarkt en onvoldoende zelfredzaam zijn.

Een actief bemiddelings- en begeleidingsbeleid staat voor een degelijke opvolging en controle op basis van een transparant afsprakenkader dat niet alleen het zoekgedrag van de werkzoekende, maar evenzeer het wervings- en selectiebeleid van werkgevers controleert. Ook de werkgevers moeten ge-

activeerd en gesensibiliseerd, en waar nodig gesanctioneerd worden.

In het controlebeleid op het wervingsgedrag van de werkgevers en de vacatures die zij publiceren, moet de VDAB naast de gevraagde competenties ook de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden screenen zodat duurzaam en werkbaar werk gegarandeerd wordt.

Hiervoor moeten de nodige mensen en middelen worden voorzien.

11. Uitbreiding begrip passende dienstbetrekking

De federale regering wil het begrip van de ‘passende dienstbetrekking’ uitbreiden met het element competenties. Naar aanleiding hiervan eist het Vlaams ACV dat:

- werkzoekenden extra begeleid worden om te leren hun competenties correct en duidelijk te omschrijven en te definiëren;
- werkgevers extra begeleid worden om gevraagde competenties in vacatures correct en duidelijk te omschrijven en te definiëren. Hun verantwoordelijkheid is en blijft passende vacatures te definiëren en passend aan te werven.

Verworven competenties moeten op een eenvoudige manier geregistreerd en erkend worden.

Verstrenging van de opvolging en eventuele sanctionering van het zoekgedrag zonder aanpassingen leiden tot meer uitsluitingen, wat onaanvaardbaar is. De kerntaak van de VDAB blijft accuraat bemiddelen naar passend, werkbaar werk. De verantwoordelijkheid van de werkgevers blijft om passend en werkbaar werk aan te bieden. Het Vlaams ACV zal dit zeer nauwgezet opvolgen.

12. Betrokkenheid bij nieuw systeem van Wijkwerken

We wensen onze actieve betrokkenheid bij de werking van het PWA verder te zetten in het nieuwe systeem van Wijkwerken. We zijn sterk vragende partij om ook in het beheer van het Wijkwerken een rol op te nemen. We vragen aan de Vlaamse Vereniging voor Ste-

Sabine De Vriendt, die werkt voor Familiehulp in West-Vlaanderen, bracht in dat er meer handen en meer tijd nodig zijn in de zorg.

zeker zij die volledig afhankelijk zijn van het openbaar vervoer, en werknemers van De Lijn verdienen beter. Er moet meer inspraak zijn van reizigers en van het middenveld bij de opmaak van vervoersplannen en een nieuw decreet personenvervoer. De nieuwe vervoersregioraden moeten worden verplicht om de expertise binnen De Lijn te gebruiken bij de verdere uitbouw van de basisbereikbaarheid.

Het Vlaams ACV eist dat er binnen de basisbereikbaarheid prioritair wordt ingezet op de ontsluiting van werkgebieden.

Het Vlaams ACV is gekant tegen een verdere privatisering van het Vlaams openbaar vervoer. Het voorzien van een breed beschikbaar en betaalbaar systeem van openbaar vervoer is een essentiële taak van de overheid.

15. Steun aan bedrijven

Het Vlaams ACV eist dat de Vlaamse Regering aan de hand van duidelijke criteria rapporteert over de maatschappelijke impact van bedrijfssteun.

De bestaande steunmaatregelen voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie zijn niet transparant en de criteria veel te algemeen. De resultaten zijn daardoor moeilijk op te volgen en te evalueren. Het Vlaams ACV wil dat:

- middelen voor bedrijfssteun en loonlastenverlagingen gekoppeld worden aan tewerkstellingsvoorwaarden en terugbetaald worden als zij niet worden nageleefd;
- er veel meer rekening wordt gehouden met bekommernissen van vakbonden en andere relevante maatschappelijke stakeholders bij het beheer en de verdeling van de subsidies;
- er een publieke winstdeelname komt bij succesvolle commercialisering van innovaties die gefinancierd werden met Vlaamse bedrijfssteun;
- er meer ingezet wordt op belangrijke immateriële (en niet technologische) innovatiebronnen zoals arbeidsorganisatie en proces- en sociale innovatie, met een bijzondere focus op de verbetering van de werkbaarheid van de jobs.

den en Gemeenten (VVSG) om onze intentieverklaring daarover actief kenbaar te maken aan hun leden zodat deze hier rekening kunnen mee houden.

13. Klimaatbeleid

Vorige week eindigde in Bonn de Klimaatconferentie onder voorzitterschap van Fiji. Op dit kleine eiland maakt de opwarming van de aarde het leven nu al bijzonder moeilijk voor de bewoners. De arme landen legden in Bonn zeer duidelijk de vinger op de wonde: de rijke landen doen niet genoeg om het klimaat te redden. Het Vlaams ACV eist dat de Vlaamse Regering veel sterker inzet op de realisatie van de klimaatdoelstellingen. Daarvoor moet ze nog meer inzetten op energiebesparing, de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen en op een ambitieus beleid inzake ruimtelijke ordening en mobiliteit. Wat vooral ontbreekt in Vlaanderen is politieke daadkracht.

Ook het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid en het beleid inzake sociale bescherming moeten veel sterker betrokken worden bij de aanpak van de klimaatproblematiek. We moeten in kaart brengen welke jobs in gevaar zijn bij de transitie naar een koolstofarme en duurzame economie, welke nieuwe kennis en vaardigheden ontwikkeld moeten worden, welke groepen werknemers het moeilijk gaan krijgen en ondersteuning nodig hebben,

... Hiervoor is een aanpak per sector nodig waarbij we zeer expliciet de medewerking vragen van de werkgeversorganisaties. Voor het Vlaams ACV is het essentieel dat alle werknemers een plaats krijgen in de koolstofarme economie van de toekomst.

Het Vlaams ACV vraagt de oprichting van een transitiefonds om het verlies aan tewerkstelling maar ook de vereiste omscholingen mee te financieren.

14. Inzetten op echte basisbereikbaarheid

Openbaar vervoer samen met andere duurzame vervoersmiddelen zoals de fiets zijn de oplossing om files aan te pakken en pendelen draaglijker te maken. Het Vlaams ACV eist ambitieuze plannen voor ons openbaar vervoer om een groeiend aantal reizigers aan te kunnen.

Het Vlaams ACV kan zich terugvinden in de principes van basisbereikbaarheid. Maar we stellen vast dat deze principes op het terrein niet worden gevolgd. Op het terrein is er niets zichtbaar. Wel zichtbaar is de negatieve impact van de besparingen die zorgen voor minder bereikbaarheid en die reizigers in de kou zetten.

De onduidelijkheid over de uitrol van de basisbereikbaarheid moet stoppen. Reizigers,

Bedrijven die via fiscale constructies bedrijfs- winsten doorsluizen naar het buitenland en hierop niet of nauwelijks belastingen betalen in België, kunnen geen aanspraak maken op Vlaamse bedrijfssteun.

16. Interregionale afstemming

De zesde staatshervorming gaf de gewesten en gemeenschappen heel wat bijkomende bevoegdheden. Dit heeft lang niet altijd geleid tot beter beleid, denk maar aan de sectoren waar het overleg diende te worden opgesplitst (bv. in de sector van de diensten- cheques). Het Vlaams ACV eist niet alleen dat de nieuwe bevoegdheden worden omgezet in nieuw beleid waar werknemers, gezinnen, gepensioneerden, werkzoekenden, zieken, zorgbehoevenden en personen in armoede beter van worden, maar wijst ook op het belang van samenwerkingsakkoorden met de andere gemeenschappen en gewesten rond heel wat van deze bevoegdheden (denk aan de kinderbijslag, het doelgroepenbeleid, de sociale bescherming) om dit te realiseren.

17. Grensoverschrijdend gedrag, gendergerelateerd geweld op het werk en seksuele intimidatie

Het Vlaams ACV zegt 'stop!' aan alle vormen van gendergerelateerd geweld en seksuele intimidatie op het werk en in de ruime samenleving.

Dankzij de volgehouden inspanningen van vele organisaties, waaronder het ACV, en de recente #Metoo beweging, is er een verhoogd bewustzijn rond deze, te vaak getoleerde mensenrechtenschending.

We vragen om ernstig werk te maken van sensibilisering, preventie, vorming en opleiding. We weten dat geweld, grensoverschrijdend gedrag, ontkenning en stilzwijgen grotendeels voortkomen uit structurele ongelijkheid.

Genderbewustzijn creëren is noodzakelijk om te begrijpen welke ongelijke machtsverhoudingen aan de basis liggen en wat nodig is om hier verandering in te brengen. Samen met de ACV Gender en Gelijke kansen werking zullen wij deze opdracht verder realiseren.

18. Resoluut tegen geweld op vrouwen

Op 25 november is het internationale dag ter bestrijding van geweld op vrouwen en meisjes. Wereldwijd worden er acties georganiseerd.

Het Mirabal Platform (een platform van feministische bewegingen) organiseert in Brussel een grote nationale betoging tegen geweld op vrouwen en meisjes. Meer dan 60 organisaties ondertekenden de oproep tot manifestatie. Het Vlaams ACV steunt deze actie.

Groene paraplu's toverden de erehal van het Kursaal in Oostende om tot een feeërieke plek.

Congresdeelnemers steunen Gelijkmakers

Geen gadget in de congresstas deze keer. De congresdeelnemers vonden in de plaats daarvan in hun congresstas wel een bon ter waarde van 5 euro die ze konden schenken aan een organisatie die dagelijks strijdt voor meer gelijkheid. De drie projecten waaruit de deelnemers konden kiezen – kleinVerhaal, Welzijnszorg en Chez Nous – stelden zich voor aan de congresdeelnemers.

kleinVerhaal

kleinVerhaal is een kunstenorganisatie in Oostende die mensen samen kunst laat maken. Mensen met of zonder job, geld, papieren of een dak boven hun hoofd. Kunstenaars met naam begeleiden hen. kleinVerhaal maakte de voorbije jaren naam met een brassband, een kortfilm, ... Met de opbrengst wil de organisatie haar keukentje aanpakken. Al de producties starten aan tafel, met een gesprek bij een koffie en een boterham. Dat is onschatbaar voor het groepsgevoel.

Welzijnszorg

Welzijnszorg bestrijdt structureel armoede in Vlaanderen. De organisatie steunt meer dan honderd lokale armoedebestrijdingsprojecten, werkt door vorming aan bewustmaking en oefent invloed uit op het politieke beleid. De opbrengst gaat naar de projecten: huiswerkbegeleiding, ontmoetingsnamiddagen, een waardige begrafenis voor daklozen en verslaafde mensen ...

Chez Nous – Bij Ons

Chez Nous – Bij Ons is een inlooppunt voor thuislozen (daklozen, krakers, mensen met een laag inkomen, gehandicapten, mensen zonder papieren, ...). De organisatie wil via een laagdrempelig onthaal en het aanbieden van een aantal diensten (maaltijden, tweedehandskledij, hygiënische producten, douches, voedselpakketten, ...) de meest gemarginaliseerde groepen uit de Brusselse regio een praktische ondersteuning bieden in het dagelijks leven. Via een sociale permanentie biedt de organisatie ook hulp op maat aan mensen met de meest uiteenlopende vragen en problemen.

Dit is de uitvalsbasis van kunstenorganisatie kleinVerhaal in Oostende.

Samen Tegen Armoede met Welzijnszorg. Affichebeeld van de campagne 2017.

Chez Nous – Bij Ons vangt thuislozen op in Brussel.

Het Grote Gelijk

In de praatshow 'Het Grote Gelijk', gemodereerd door Tom Van Looy, stonden de dienstverlening van het ACV en de dienstverleners in de kijker. De dienstverlening naar leden en naar militanten werd voor het voetlicht gebracht, in al zijn facetten. Op de praatstoel bij Jolien Pollet gaven Saida Isbai en twee militanten van Carrefour toelichting bij de vernieuwde werking van de ACV Samenwerkers en kondigde Elke Oeyen de nieuwe Infolijn Studenten Arbeid (ISA) aan, waar jobstudenten terecht kunnen met al hun vragen.

Elke Oeyen gaf het startschot voor de Infolijn Studenten Arbeid (ISA).

In de praatshow 'Het Grote Gelijk' lag de focus op de ACV-dienstverlening.

Saida Isbai en militanten van Carrefour over de inbreng van de ACV Samenwerkers.

Fotowedstrijd (on)gelijkheid

Gelijkheid maakt
het verschil

Vlaams ACV-congres 2017

Fotografe Lieve Blancquaert was de jury van de fotowedstrijd die naar aanleiding van het congres werd georganiseerd. Met een aantal videofragmenten toonde ze ook aan wat ongelijkheid voor haar betekende.

Naar aanleiding van het Vlaams ACV-congres werd een fotowedstrijd georganiseerd. Opdracht was een foto te maken van een situatie die gelijkheid/ongelijkheid in beeld bracht. De beste foto's die werden ingestuurd

waren te zien op een fotowall op het congres. Fotografe Lieve Blancquaert was de jury. De foto die je hier ziet van fotograaf Mustapha A Baktit sprong er volgens haar uit en wint dan ook de wedstrijd.

© Mustapha A Baktit

Actuacafés en solidariteitswandelingen

Op de tweede congresdag kregen de deelnemers de kans om boeiende actuacafés te volgen. Of een van de solidariteitswandelingen te doen.

Actuacafés

A. *Belastingparadijs België: hoe streven naar eerlijke fiscaliteit?*

Hoe worden de Belgische inkomsten over de bevolking verdeeld? Wat doet de staat met ons belastinggeld? Samen met Matthias Somers van Denktank Minerva zochten de deelnemers naar mogelijkheden voor een eerlijke fiscaliteit.

B. *Gezondheid en inkomen: onlosmakelijk verbonden*

Tijdens dit actuacafé kregen de deelnemers inzicht in hoe gezondheidszorg en inkomen verbonden zijn en in de nieuwe trends binnen de gezondheidszorg.

C. *Luc Cortebeek over ongelijkheid*

“Een duurzaam economie bouw je niet op een sociaal kerkhof”. Luc Cortebeek, erevoorzitter van het ACV en voorzitter van de Internationale Arbeidsorganisatie, reflecteerde met de deelnemers over de samenlevingsproblemen ten gevolge van de groeiende ongelijkheid.

D. *Leve de burn-out – Tussen hier en daar*

In ‘Leve de burn-out’ vertelde Jessie De Caluwé over hoe een burn-out haar leven veranderde. Aansluitend volgde ‘Tussen hier en daar’ over de drie jaar die ze doorbracht in een Marokkaans vissersdorpje. Multi-instrumentalist Hilde van Laere zorgde voor muzikale ondersteuning.

E. *Het Finse onderwijsmodel: een schoolvoorbeeld voor Vlaanderen?*

In dit actuacafé kregen de deelnemers een kijk in het alom geroemde Finse onderwijsstelsel en gingen ze op zoek naar succesfactoren die ons onderwijssysteem kunnen versterken.

F. *Repaircafé*

In een repaircafé kregen de deelnemers tips en tricks over hoe ze de levensduur van hun smartphone kunnen verlengen of hem een nieuwe start geven.

Jessie De Caluwé over burn out

Actuacafé over het Finse onderwijsmodel

Actuacafé over gezondheid en inkomen

Bezoek aan inloopcentrum Kwiedam van het CAW

Repaircafé

Briefje op prikbord van inloopcentrum Kwiedam.

Solidariteitswandelingen

A. KleinVerhaal: Duik in de kunst

Bezoek aan de vzw KleinVerhaal die een ontmoetings- en creatieplek wil zijn waar iedereen in de kunsten duikt, ook de kwetsbaarmen.

B. Straathoekwerk in Oostende

Bezoek aan het opvanglokaal van de Oostendse straathoekwerkers die vertelden over hun werking.

C. Huiswerkbegeleiding De Katrol

Via De Katrol zetten studenten zich vrijwillig in om kinderen te helpen bij hun huiswerk. Organisatoren en studenten legden uit hoe huiswerkbegeleiding een belangrijke gelijkmaker kan zijn voor kinderen uit kansarme gezinnen.

D. Opvang sociaal zwakkere kinderen en jongeren

De deelnemers traden in de wereld van jongeren en kinderen die het moeilijk hebben. Ze maakten kennis met de werking van De Katrol, Huis aan Zee, Habbekrats, het JAC en een project dat zich specifiek richt op Poolse kinderen

E. De achterkant van Oostende

Een confronterende wandeling. In de Koningin der badsteden vind je nabij de luxueuze vakantieappartementen woonwijken waar de bewoners het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen.

F. Maritieme Site: super de luxe én sociale economie

Een bezoek aan de omgeving van de vismijn, waar super-de-luxe nieuwbouwappartementen verrijzen. De Maritieme Site is ook een sociaal tewerkstellingsproject, dat zorgt voor de doorstroming van veel cursisten naar werk.

Actuacafé over eerlijke fiscaliteit

Bezoek aan kunstenorganisatie kleinVerhaal

Toespraak Marc Leemans

Ons eerste Vlaams Congres na de zesde staatshervorming. En het thema zit er boenk op: ongelijkheid. Met een knappe baseline: gelijkheid maakt het verschil. Met een prima focus: hoe dat vertalen in de Vlaamse bevoegdheden. Met een mooi objectief: hoe het Vlaamse fiscale beleid rechtvaardiger maken, niet in het minst de vermogensfiscaliteit? Met de vastberaden wil om maatschappelijke debatten op scherp te stellen.

Dit alles doet het front van werkgevers en rechtse politici hyperventileren. Onbetaalbaar. Ondoelmatig. Oerconservatief. Opmerkelijk dat werkgevers en rechtse politici dat roepen.

Onbetaalbaar?

Onbetaalbaar? Dat hoor je nooit als werkgevers en vermogenden aan de kassa passeren. Dan rekent N-VA'er Van Overtveldt zich suf aan holle compensaties en fake terugverdieneffecten. Om een camouflagenet te gooien over de krater die de hervorming van de vennootschapsbelasting zal slaan. Ondanks de plechtige belofte dat die budgettaire neutraal moet zijn. Behalve alweer voor Rutten. Onder budgettaire neutraal verstaat zij dat dit zeker iets mag kosten. Ze kreeg een begrijpelijke kater van het woordje tax-shift. U weet wel de shift van wat meer netto voor werkenden alleen, naar meer btw en accijnzen voor iedereen en naar minder bijdragen voor alle werkgevers. De miljarden tax-shift die wij tax-misser noemen, die dixit de Nationale Bank in 2017 liefst 7800 jobs opleverde. Wow!

Mevrouw Rutten is daar zeer door ontgooid. Zij wil nu een tax-cut. Terwijl de tax-shift dat al is want de financiering bestaat uit een ongedekte cheque van 4,8 miljard. Wij, de gewone mensen dus, krijgen die later gepresenteerd. Maar Open Vld wil dus nog een tax-verlaging. Vice-premier De Croo zegde het haar al voor. De budgettaire krater is hun doel. Om die dan te dempen met sloopmateriaal van de sociale zekerheid, met de miserie van gewone mensen. En dat is bij N-VA net zo.

Ondoelmatig?

Ondoelmatig? Dat zeggen ze nooit over hun tax-shift met lineaire bijdragenvermindering. Teveel voor wie het niet nodig had. Te weinig voor wie het nodig had, enz. Ondoelmatig,

dat zeggen ze nooit over hun immobiliteitsbeleid. Een unaniem advies van de sociale partners over een mobiliteitsbudget negeren ze straal. Veel liever Cash 4 Cars; een door SD Worx, tegen overheidsgeld, gefabriceerd kaduuk wetsontwerp, enz. Ondoelmatig, dat zeggen ze nooit over hun economisch cadeau-beleid. In 2015 kregen de bedrijven 13,7 miljard subsidies; dat is méér dan de 13,8 miljard belasting die ze betalen, enz. Ondoelmatig, dat zeggen ze nooit over hun fiscaal pamberbeleid voor bedrijven en rijken. De cashberg van de Belgische bedrijven bedraagt 117 miljard. Van Overtveldt weigert, tegen Europa in, om meer dan 700 miljoen onterechte belastingvermindering terug te vragen aan 40 sterke bedrijven, enz. Neen, over doelmatigheid wordt enkel gesproken als het gaat over de centen van en de diensten aan gewone mensen.

Oerconservatief?

En wat of wie is oerconservatief? Oerconservatief, dat zijn vooral vele patronale en rechtse projecten. En vele regeringsmaatregelen. In blauwe twittertaal uitgedrukt: "no rules, no limits, just freedom". In gewone mensentaal klinkt die blauwe twittertaal veel minder fraai: "no rights, no protection, no participation". Geen rechten voor werknemers. Geen bescherming voor werknemers. Geen rechtmatig aandeel voor werknemers in de steeds hogere winsten. Oerconservatief, zijn vooral de werkgevers en politieke zetbazen die het doodnormaal vinden dat bedrijven 24/7 heer en meester zijn van het privéleven en gezinsleven van gewone mensen, te beginnen met de e-commerce. Die sluiks, zonder enig sociaal overleg, de 38-urenweek opschuiven richting 46-urenweek, te beginnen in de horeca. Nog geen haan die er naar kraaide. Maar dit staat zo in het zomerakkoord. De federale regering gaf opnieuw een nooit aangekondigd bijkomend voordeel aan de horecawerkgevers. In zaken met witte kassa mag men

voortaan per jaar tot 360 uur zogenaamde "vrijwillige" uren presteren. Die mogen worden uitbetaald, dus zonder verplichte recuperatie. Ik reken even voor: 360 uur, over 46 werkweken, dat verhoogt de gemiddelde wekelijkse maximale arbeidsduur met 7,83 uur; dus tot bijna 46 uur. En voor witte horecazaken is geen sociaal overleg nodig. Een akkoord met de werknemer zelf volstaat. Die "vrijwillige" uren krijgen ook een bijzonder statuut: geen overwerktoeslag, geen belasting, geen sociale bijdragen. Je ziet werkgevers in andere sectoren al lonken naar zo'n faveur-regeling.

Via "vrijwillige" uren, flexi-jobs, digitale platformen en die waanzinnige 6000 euro bijverdienen vallen we terug richting de 19de-eeuwse arbeidsvormen van stukloon, al dan niet op afroep. En dan durven ze al wie dat bestrijdt oerconservatief noemen. Daens keert zich om in zijn graf. Die 6000 euro bijverdienen is er zelfs voor vele werkgevers dik over. Omdat het hele sectoren ontwricht. En voor ons ook omdat het een bijkomend gat slaat in de staatskas en nog het meest in de sociale zekerheid. Nog maar eens 152 miljoen tekort erbij zei de FOD Financiën deze week. Maar op rechts is dat geen argument meer. Omdat de ontwrichting een doel op zich is. Al heet dat tegenwoordig 'disruptie' en 'wendbaarheid'. Niets mag de vooruitgang tegengaan. Dat is dan de vooruitgang van de nieuwe multinationale lageloonmodellen. Importeer de sociale dumping. Voortaan luistert men naar een nieuw devies: "In app we trust!"

Ongeremd en waardenloos winstbejag

Eigenlijk toch wel raar dat rechts op sociaal-economisch vlak zo waardenloos en normenloos is. Want als rechts op sociaal-cultureel vlak spreekt over mensen met buitenlandse roots, dan roepen ze steeds: die moeten zich aanpassen aan onze waarden en normen. Heb je rechts dat al één keer horen roepen over onze binnenlandse bedrijven met hun roots tot in de belastingparadijzen. Heb je rechts dat al één keer horen zeggen over de eigen grensoverschrijdende normvervaging, over hun gekonkel met lobbyisten, con-

ACV-voorzitter Marc Leemans: “Ons verhaal begint met meer gelijkheid, met een economie in dienst van mens en samenleving. We sluiten niemand uit.”

sultants en fiscale kantoren. Die schrijven tegenwoordig wetten in onderaanneming. Open en bloot. En zowaar tegen vergoeding. En terwijl propageren ze reeds dure seminars om uit te leggen hoe je die nieuwe wetten handig in eigen voordeel kan aanwenden. Heb je rechts dat één keer horen zeggen tegen bedrijven van buitenlandse herkomst, die onze regels ondergraven en begraven. Neen, die buitenlanders moeten zich niet aanpassen aan onze normen en waarden. Integendeel, wij moeten onze waarden en normen aanpassen, ter wille van hun ongeremd en waardenloos winstbejag. Dan heet onze sociale wetgeving niet meer aangepast aan de nieuwe fenomenen. In plaats van cowboys zoals Deliveroo en Uber zich te doen plooiën naar onze normen en waarden.

Er zijn wel alternatieven

Aan al wie zich engageert in ons Vlaams ACV zeg ik: “blijf er voor gaan”. Voor de eigen

ideeën. Voor de eigen alternatieven. Voor vooruitgang. Het verhaal van de rechtse conservatieve liberalen, die nog steeds Reagan en Thatcher achternapraten met hun TINA-“There Is No Alternative” is zo doorzichtig. Hun vooruitgang is er een van achteruitgang. Op elk vlak: sociaal, economisch, ethisch, duurzaamheid, en zelfs democratisch. Hun ‘survival of the fittest’ is synoniem voor ‘verdrukking van de zwaksten’.

Er zijn wél alternatieven. Voor een betere en juistere wereld. We moeten die alternatieven goed ontwikkelen. Samen met de vele bondgenoten die onze waarden delen; hand in hand, hart boven hard. Zo komen we uit het defensief. Zo dringen we rechts in het defensief. Een ander beleid is mogelijk. Het vergt simpelweg een andere maatschappelijke keuze en dus ook politieke keuze. Vanuit onze sociale normen en solidaire waarden. Ons verhaal begint met meer gelijkheid, met een economie in dienst van mens en samenleving. Inclusief voor elke mens, we sluiten

niemand uit. Met inbegrip van wie later onze fakkel moet overnemen; onze kinderen en kleinkinderen. We willen hen een robuust sociaal en economisch model nalaten. Dat hen kansen blijft geven, betere kansen. Dat hen als mens respecteert. Dat de grenzen van onze planeet respecteert. Een solidaire samenleving en een betere wereld kunnen niet zonder solidariteit over generaties heen en over naties heen. Alleen zo is vooruitgang mogelijk.

Scharniermoment sociaal Europa

Die echte vooruitgangsgedachte verdedigen wij dikwijls als enigen. Maar we halen er stil aan succes mee. Kijk naar Europa. Onze sectoren hebben de strijd tegen de sociale dumping hoog op de Europese agenda gezet. Het voorstel van Marianne Thyssen voor de detacheringsrichtlijn was een belangrijke stap vooruit. Al werd dat vorige maand, binnen de Raad voor Werk en Sociale Zaken, sterk

uitgehold door de nationale regeringen. Een halfdode mus is het, waarbij veel energie zal kruipen in de reanimatie.

Met onze Europese vakbond hebben we een strategie ontwikkeld voor een socialer Europa. Vorige week keurde men in Göteborg de Europese pijler van sociale rechten en principes goed. Je kan zeggen, dit is maar een politieke verklaring. De regeringsleiders wilden die zelfs niet ondertekenen. Dit is een lelijk eendje. Maar net zo goed is het een klein mirakel. Wie had er vorig jaar een cent op verwed dat dit er zou komen? Een lijst van grondrechten en basisprincipes die de hele Europese Unie omspant en niet enkel de eurozone. Onderschat dit niet. Dit is een scharniermoment voor een sociaal Europa. Dit kan een mooie zwaan worden. Daarom moeten we vanaf nu dag na dag alle Europese, nationale en regionale politici interpellieren. Wat, beste politicus, doe jij om die 20 sociale rechten en beginselen te verankeren? Om ze te vertalen in afdwingbare rechten, regels en resultaten, in concreet beleid op korte en lange termijn? Europees, federaal, regionaal en lokaal. Laat ons beginnen met die paar concrete elementen die al in de sociale pijler staan. Dus regering, trek de uitkeringen voor ouderschapsverlof op naar het niveau van de ziekte-uitkeringen. En voer eindelijk het akkoord van de sociale partners uit over 1/10 ouderschapsverlof. Het zal de levenskwaliteit van heel veel ouders serieus verbeteren. Walk the talk! Handel naar uw woorden! En Europa kan dat direct doen, in aanloop naar het nieuwe Europese semester. Toch schreef Europa deze week een nieuwe brandbrief aan België waarin ze het fiscale wanbeleid van Van Overtveldt ongemoeid laten. En waarin ze blijven hameren op besparingen in de uitgaven. Zo speelt Europa gewoon in de kaart van de rechts liberale partijen die de factuur willen regelen via de sociale zekerheid. Faut le faire, amper vijf dagen na het mirakeltje van Göteborg.

Maar misschien wordt dat dus anders met dat Europees scorebord. Waarin voor elk land komt te staan hoe die 20 Europese rechten en principes zijn vertaald in nieuwe rechten en regels, voor gewone mensen.

Regionale hefbomen benutten

“Leemans, je droomt” hoor ik zeggen. Maar als dat zo is, waarom zijn de werkgevers-

organisaties dan plots zo zenuwachtig? En waarom deden ze er eerst alles aan om de Europese sociale pijler in de kiem te smoren? Waarom deden lidstaten met rechtse liberale regeringen dan plots zo ambetant? Tot en met België omtrent de verbetering van het ouderschapsverlof.

Dat Europese scorebord geldt net zo goed voor de Vlaamse bevoegdheden. Ook het Vlaams ACV zal er in het Vlaamse sociale overleg verder op bouwen. Elk beleidsniveau heeft een uniek en onvervangbaar belang. Het Vlaamse, federale, Europese en internationale beleid zijn hecht vervlochten. Het zijn voor ons geen concurrerende machten maar versterkende krachten.

Hoe kan je een rechtvaardige vermogensfiscaliteit bouwen als je niet tegelijk de regionale hefbomen benut? Dus is het schitterend dat het Vlaams ACV het voortouw neemt voor een voldragen visie over vastgoedfiscaliteit. Het helpt ons federaal om onze visie over taxatie van huurgelden in te passen in een breder kader. Het stuwt ons federaal voort om die totale ongerijmdheid aan te pakken dat de verwerving van een tweede woonst vandaag fiscaal beter wordt gesubsidieerd dan de aanschaf van de eerste woonst of dan huren.

Hoe kan je een integraal mobiliteitsbeleid ontwikkelen als regio's en federaal niet samenwerken. En dat is wat anders dan die platte Cash 4 Cars. De Raad van State maakte er vorige week aanmaakhout van. Maar deze federale regering wil er na de tweede lezing toch mee stoken. Een hoog vuurtje dat snel uitdooft. Daarna staan we allemaal in de budgettaire kou en nog steeds in de file.

Hoe kan Vlaanderen een waardig sociaal beleid voeren, met kwaliteit van zorg en kwaliteit van tewerkstelling? Als men toelaat dat het federale niveau dat ontwricht met schnabbeljobs, zonder kwaliteitscriteria, al dan niet via digitale platformen? Want precies dat beoogt de federale overheid met zijn nieuwe circuit van 6000 euro, zonder enige sociale bescherming. Het is niet te laat. De regio's kunnen een belangenconflict invoeren. Wellicht zelfs een bevoegdheidsconflict. Hoe kan Vlaanderen aanvaarden dat zijn personeel, bij de Vlaamse overheid, in de lokale besturen, in het onderwijs, in de non-profit, in de zak wordt gezet door het federale wanbeleid inzake pensioenen. Waarbij nog steeds een fatsoenlijke regeling ontbreekt

inzake zware beroepen. Gisteren zette de federale regering met steun van zijn parlementaire meerderheid het mes in de gelijkstellingen voor het pensioen. Periodes van werkloosheid en SWT gaan zwaar negatief aftikken in het pensioen. Zelfs met terugwerkende kracht voor mensen die al eerder zijn ontslagen met het oog op SWT. Die mensen zijn woedend. Terecht. Dikwijls zijn zij jong beginnen werken. Tussen hun 14 en hun 20. Met vaak zwaar werk op de teller. Die verliezen tot 200 euro. Per maand. We zullen niet aarzelen om daarmee naar de rechtbank te stappen. Wees hier maar zeker van. Dit is maar één voorbeeld.

Mensen zijn kwaad

Mensen zijn terecht kwaad. 80.000 mensen stuurden via onze website www.pensioen-geknoui.be hun grieven rechtstreeks naar de regeringsleden. Gewone mensen worden slecht bediend door hun regeringen. Mensen kiezen niet voor een regering. Mensen kiezen voor een partij, voor een programma. De voorzitters van de partijen maken een coalitie en bepalen het regeringsbeleid. En dan merken mensen dat er een hemelsbreed verschil gaapt tussen wat vóór de verkiezingen werd gezegd en na de verkiezingen wordt gedaan. Dan merken ze dat er toch een beleid komt dat lasten en lusten onrechtvaardig verdeelt. Dat ongelijkheid niet verkleint maar juist vergroot. En dan krijg je ontgoocheling, en colère, en frustratie. Veel analyses over oprukkend populisme, wereldwijd, hebben het er over. Over de weerwraak van mensen die de dupe zijn van stijgende ongelijkheid. Maar daardoor weer in eigen voet schieten. Met een stem op populistische partijen die de ongelijkheid juist nog willen vergroten. Misschien is er nog meer aan hand. Over hoe gewone mensen, over hoe mensen in de miserie, permanent worden geschoffeerd. Terwijl financiële en economische elites worden gesoigneerd.

Want de enen zijn sociaal profitaat. De anderen zijn de levende krachten, die ons land overeind houden, die ons opperste respect verdienen. Met ruime aanwezigheid op hun verjaardagsfeestjes. De beste illustratie staat in de beleidsnota over fraudebestrijding van Philippe De Backer, onze nieuwste staatssecretaris voor sociale fraude. Bikkeld hard in de strijd tegen de uitkeringsfraude.

Gelijkheid maakt het verschil

Vlaams ACV-congres 2017

pas dan willen we haar geloven dat ze de ongelijkheid niet verder wil aanscherpen maar juist verkleinen.

Welnu het is precies die ongelijkheid in behandeling en in respect die ons drijft in onze strategie richting de volgende verkiezingen. Ons verhaal is er een van waardering, van respect. Voor al die gewone mensen die elke dag onze samenleving en onze economie maken. Betaald en onbetaald. Arbeiders, bedienden, ambtenaren, leraren, werkoekenden, vrijwilligers, zelfstandigen, boeren, ... Alle gewone mensen. Zij zijn de kracht van de samenleving.

Blijven opkomen voor gewone mensen

Daarom blijven wij het opnemen voor al die gewone mensen die dikwijls met weinig respect behandeld worden. En dus niet enkel voor wie leeft van een uitkering of een pensioen. Maar net zo goed voor gewone werkende mensen. Voor oudere werknemers, die hun veel te dure loon niet waard zouden zijn. Dus moeten de ervaringsbarema's eraan van VOKA. Voor de vastbenoemden in overheid en onderwijs die zouden teren op hun privileges. Leve de contractuelen!, zegt het regeringsbeleid. Ruim baan voor de politisering. Voor de jongeren die nog niet productief genoeg zouden zijn. 6% looncut per leeftijdsjaar onder de 21. Hun netto blijft. Hun bruto zakt. Minder rechten op werkloosheid, op ziektegeld, op pensioen, op vakantiegeld, op eindejaarspremie. Voor al die gewone mensen zullen we blijven opkomen, uit respect. En respect begint met luisteren. Naar hun verzuchtingen en hun bekommernissen en die vervolgens opnemen, voor hen en samen met hen. Het is de groene draad van het bewegingsproject dat aan Vlaamse kant start. En dat we federaal voluit steunen. Omdat gewone mensen een betere toekomst verwachten. En daar ook recht op hebben. Een ander beleid is mogelijk.

Maar dan komt het er op aan dat gewone mensen goed kiezen. Daar zullen we samen anderhalf jaar lang hard aan werken.

| Marc Leemans |

ACV-voorzitter Marc Leemans: "Een levenswijsheid en tegelijk goede raad: zet als gewone mens nooit geld in op een ezel die zichzelf renpaard noemt. Vooral niet als hij blauw is."

Maar boterzacht voor de enorme fraude van bedrijven, inzake lonen, sociale bijdragen of arbeidsbescherming. Die benadert men met de rem op. Met inspecties die enkel nog mogen controleren met respect voor de werkgever. Want die baas heeft het oh zo moeilijk om die complexe wetgeving te kennen. En daarvoor past eerst en vooral compassie.

Fairness

Timothy Garton Ash, een Engelse prof, had het er laatst nog over in een Vlaamse krant. Over hoe de ongelijkheid van inkomens, maar net zo goed de ongelijkheid van aandacht en respect mee het succes van het rechts-populisme verklaren. Dat is het herverdelingsmodel van de rechtse liberale regeringen. Slen-terend in de strijd tegen sociale dumping. Jobcreatie in onleefbare wendbaarheid. Respectloos voor gewone mensen. Inclusief het schoppen naar armen. Maar net zo goed inclusief de weezin voor organisaties die het opnemen voor die gewone mensen, voor wie respectloos wordt bejegend. Vakbonden, mutualiteiten, UNIA, organisaties waar armen het woord nemen, ... dat soort organisaties, voor gewone mensen, wordt door rechts uitgespuwd. Zelfs de armoedeonderzoekers worden verguisd.

Academici die in hun onderzoek wijzen op sociale pijnpunten worden publiekelijk beschimpt.

En dat alles, gekoppeld aan tomeloos respect voor rijken, inclusief het blijven pampere van mensen die slapend rijk worden. En dat heeft vanuit ons oogpunt niks te maken met jaloezie. Maar met fairness. Eerlijkheid. Juistheid. Een euro is een euro. Die moet je op dezelfde wijze, maar steeds naar draagkracht, behandelen en belasten. Of die nu uit werk of uit bezit voortkomt. En dat doe je niet met een asociale vlaktaks. Die vergroot juist de ongelijkheid. Het is niet omdat Open Vld dat een sociale vlaktaks tracht te noemen dat het dat ook is. Een levenswijsheid en tegelijk goede raad: zet als gewone mens nooit geld in op een ezel die zichzelf renpaard noemt. Vooral niet als hij blauw is. Je winstkans is eerder klein.

Tenzij we Mevrouw Rutten verkeerd begrepen. Dat ze het eigenlijk had over een vlaktaks op vermogenswinsten. Een euro is een euro. Of die uit meerwaarden komt. Of via Panama of Paradise versast. Of verdiend wordt bij de liquidatie van het bedrijf. Of uit verhuring komt. Of als die terecht kwam in een zwarte kassa. Als ze dat bedoelt, een euro is een euro, ongeacht het verdienmodel,

Slottoespraak Ann Vermorgen

Gelijkheid maakt het verschil. Onder deze titel hebben we de voorbije dagen een boeiend congres gevoerd. We zijn allemaal overtuigd dat meer gelijkheid nodig is. Dat het noodzakelijk is voor onze samenleving, vandaag en in de toekomst. Maar helaas is dit niet de realiteit. We zien nog te veel ongelijkheid. Elke dag en overal.

Ongelijkheid in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Ongelijkheid in de gezondheidszorg en op de woonmarkt. Ongelijkheid van bij de geboorte, en soms zelfs al van voor de geboorte. Ongelijkheden bovendien die julie allemaal als syndicalisten zelf zien op de werkvloer. Denk aan... Younes met zijn dagcontracten bij DHL ... Denk aan de Deliveroo's van deze wereld met hun light statuut en aan de Roemeense truckers. Denk aan de menswaardige zorg die onder druk komt te staan door de besparingen in de overheid en de non-profit. Dus inderdaad. Gelijkheid maakt het verschil.

Gelijkheid maakt het verschil

Wij zijn niet de enigen die dat zeggen. Bekende economen plaatsen het thema al jaren prominent op de agenda. Omdat ze zich zorgen maken over de stijgende ongelijkheid in de wereld. En ook zij zijn niet alleen. De ILO (Internationale Arbeidsorganisatie), maar ook het IMF (Internationaal Monetair Fonds), ja zelfs de G20 van de rijkste landen besteden er vandaag meer en meer aandacht aan. Het IMF beschrijft de groeiende inkomensongelijkheid als een van de meest cruciale uitdagingen van onze tijd. En het rapport van Crédit Suisse toonde vorige week nog aan dat in 2017 1% van de wereldbevolking meer dan de helft van alle rijkdom op aarde bezit... U hoort het goed. 1% van de wereldbevolking bezit meer dan de helft van alle rijkdom. Dit is echt hallucinant! Het thema ongelijkheid zal dus niet snel van de agenda verdwijnen. Dus opnieuw, gelijkheid maakt het verschil. En is als thema een ACV-congres meer dan waard.

Gelijkmakers

Met meer dan een miljoen leden en 50.000 militanten in Vlaanderen en Brussel wil het Vlaams ACV ... willen wij het verschil maken. Daarvoor hebben wij op dit congres gediscussieerd over tal van gelijkmakers. Het gaat

om concrete, het gaat om realiseerbare en bereikbare voorstellen. Het zijn gelijkmakers om de ongelijkheid aan te pakken. Gelijkmakers om mee uit te pakken. Voorstellen waar wij het verschil mee maken. En dat op verschillende fronten:

1. Op het vlak van wonen bijvoorbeeld. Door de huurmarkt meer te ondersteunen. Door het bezit van meerdere woningen en de winsten bij verkoop van vastgoed meer en progressief te belasten. Door het kadastrale inkomen als belastingbasis te vervangen door een systeem dat sociaal rechtvaardiger is. Alleen zo realiseren we een recht op betaalbaar en kwaliteitsvol wonen. Alleen zo werken we echt aan een rechtvaardige en solidaire samenleving.
2. We onderlijnen ook het belang van kinderopvang, van diensten aan gezinnen en van onderwijs. Om kinderen en jongeren gelijk aan de start te krijgen. Betaalbaar, toegankelijk en kwaliteitsvol. En met een centrale rol voor het personeel in deze belangrijke sectoren.
3. We eisen ook meer aandacht voor de werkbaarheid van jobs. De werkstress neemt toe. Het aantal burn-outs piekt. En dit terwijl we allemaal langer moeten werken. Wanneer zullen werkgevers en politici de *sense of urgency* eindelijk inzien? Wanneer stellen zij zich zelf eens wendbaar op om het werk echt werkbaar te maken? In Vlaanderen hebben we een eerste stap gezet. Ik ben verheugd dat ik als SERV-voorzitter binnenkort een actieplan werkbaar werk kan lanceren dat iedereen oproept om werk te maken van meer werkbaar werk. Werknemers, overheid én werkgevers. Want wat wij willen, is gelijke deelname via arbeid in volwaardige en werkbare jobs.
4. Ook de Vlaamse sociale bescherming moet een krachtige gelijkmaker worden. Door extra te investeren in de gezins- en thuiszorg. Door inkomensgerelateerde prijzen te voorzien in de ouderenzorg.

Door de opname van zorgverlof van mantelzorgers aan te moedigen en financieel te ondersteunen... plaatsen we iedereen gelijk in het (samen)leven.

Grote betrokkenheid

De kracht van onze voorstellen, beste vrienden, zit in de inhoud. Maar ook het proces dat eraan vooraf ging, is waardevol. Het zorgde voor veel discussie, maar discussie is goed. Het zorgde voor de betrokkenheid van honderden militanten en beroepskrachten. Dit is bijzonder waardevol. Het is iets dat we moeten koesteren. Het bewijst ook dat het beleid in Vlaanderen de werknemers niet koud laat. Het bewijst dat het Vlaams ACV een visie heeft. Een visie over het Vlaanderen van morgen. En dat we hierover in debat willen gaan. Op een constructieve manier. Dat bewijzen alle krachtlijnen en resoluties die we hebben goedgekeurd. We mogen daar fier op zijn. Ik wil jullie dan ook danken voor jullie medewerking en inzet. Niet alleen in functie van dit congres, maar ook voor jullie syndicaal engagement op de werkvloer, dag in dag uit.

Ander beleid is nodig en mogelijk

Onze krachtlijnen zijn een concrete en krachtige beleidsagenda voor het Vlaanderen van vandaag en morgen. We mogen deze niet laten liggen. Neen ... we kunnen deze niet laten liggen. Want een ander beleid is nodig en mogelijk. De voorbije jaren voerden zowel de federale als de Vlaamse Regering een beleid dat de gewone werknemer, de gewone burger, het doorsnee gezin niet ontzag. En dat de meest kwetsbaren in onze samenleving extra hard trof. Meer betalen voor water, gas, elektriciteit, voor kinderopvang, voor onderwijs, voor openbaar vervoer. En dat voor minder loon of minder pensioen of voor een uitkering die ver onder de armoedegrens ligt. Voor de rijken en voor de grote bedrijven was het ook meer en minder, maar wel omgekeerd: minder bijdrages, minder vennootschapsbelasting, minder schenkingsbelasting ... en dus meer winst om te gaan beleggen in belastingparadijzen.

Ann Vermorgen, verantwoordelijke Vlaams ACV: "We blijven de luis in de pels. Dit beleid is niet evenwichtig. Dit is geen beleid dat gelijkheid bevordert. Dit is een beleid dat anders moet."

Voor hen lijkt het wel elke dag Sinterklaas. Maar o wee als het Vlaams ACV voorstellen doet die kwetsbare groepen en de middenklasse ten goede komen. Dan is opeens alles te duur. Dan speelt het Vlaams ACV opeens te veel Sinterklaas. Twee maten en gewichten, noem ik dat. Een onevenwichtig debat. Het beleid van de voorbije jaren is ook een beleid dat het sociaal overleg niet waardeert. Men is ons liever kwijt dan rijk. Ook al sluiten vakbonden en werkgeversorganisaties in Vlaanderen akkoorden.

Denk aan het banenpact en het vormings- en opleidingspact. Ook al slagen we erin relevante en unanieme adviezen te formuleren, er is weinig oog voor. Sociaal overleg is eerder een doorn in het oog voor deze regering. Maar we blijven de luis in de pels. Dit beleid is niet evenwichtig. Dit is geen beleid dat gelijkheid bevordert. Dit is een beleid dat anders moet. Een ander beleid is nodig. We moeten dan ook met deze krachtlijnen aan

de slag. Ze zullen de basis vormen van ons memorandum voor de verkiezingen in 2019. En we zullen ze actief promoten. Met alle democratische partijen het debat erover aangaan. Maar dat zal niet volstaan. Daarom kijken we ook naar jullie. Daarvoor hebben we opnieuw jullie engagement en overtuiging nodig. Want als we mensen willen overtuigen van onze visie, als we mensen willen doen geloven in onze krachtlijnen, dan zullen we ze ook moeten opzoeken. Het gesprek aangaan. Op de werkvloer, in de dienstencentra, op marktplaatsen. En vooral luisteren. Luisteren naar hun bekommernissen, naar hun problemen, naar hun voorstellen. Zoals onze bewegingsmakers het ons de laatste twee jaar al voordoen op hun sleutelmomenten. Alleen zo zullen we mensen overtuigen van onze visie. Alleen zo zullen we impact hebben op hun stemkeuze. Alleen zo maken we een ander beleid mogelijk.

De lat hoog

Ik besef het: we leggen de lat hoog. Het zal een actief proces zijn. Een strijd zelfs. Een dagelijkse strijd.

Maar moeten we daar schrik voor hebben? Neen. Ik ben overtuigd van niet. En waarom niet?

Omdat het een proces is dat ons op het lijf geschreven is. Het zit in de genen van de vakbeweging. Het zit in ons DNA. De strijd voor meer gelijkheid staat centraal in ons werk en engagement. Jullie mogen daar fier op zijn. Jullie maken van het ACV de grootste én de sterkste vakbond in Vlaanderen en Brussel. Ik roep jullie allemaal op om daar de komende vier jaar verder aan te werken.

| Ann Vermorgen |

Fotostand

Je kon je samen met je militantengroep laten vereeuwigen op de fotostand tussen levensgrote figuren die illustrator Willem Pirquin uitwerkte als beeldvorming voor het congres. Je vindt de foto's op www.vlaamsacvcongres.be of scan de QR-code hiernaast. Je komt terecht op Google Drive en kunt de foto's die je wenst downloaden.

Fotografe van dienst op de fotostand was Katty Petras, medewerkster van de Vlaamse vormingsdienst en in haar vrije tijd een begenadigd amateur-fotografe.

Als ventjes tekenen je beroep is

Van wie zijn toch die grappige figuurtjes? Wel, de illustraties voor het Vlaams ACV-congres werden getekend door Willem Pirquin. Op aanraden van zijn leerkrachten heeft hij van ventjes tekenen zijn beroep gemaakt. "Als ik tekeningen maak waarvan ik het gevoel heb dat ze de samenleving ten goede komen, geeft me dat energie. Veel van mijn klanten zijn ngo's of geëngageerde organisaties. De kans is klein dat ik met ventjes tekenen de wereld kan redden, maar alle beetjes helpen. Ik vind het belangrijk om in mijn tekenwerk de diversiteit in de samenleving af te beelden."

